

Studiu de fundamentare: Structura socio-demografică

Iunie 2022

LISTA DE SEMNĂTURI:

COORDONATOR PRINCIPAL

Conf. dr. geogr. urb. **Iuliu VESCAN**

COORDONATOR SECUNDAR

Arh. Urb. **Dan Florin FLORUȚ**

COLECTIV DE ELABORARE

Urbanist doctor sociolog **Andreea Pene**

Sociolog economist **Simona Zărnescu**

CUPRINS

1	.DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT	6
1.1.	Scopul și necesitatea documentației	6
1.2.	Metodologia utilizată (inclusiv tipuri și surse de date)	6
2.	ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE	7
2.1.	Evoluția populației și potențialul demografic	7
2.1.1.	Dinamica populației	10
2.1.2.	Densitatea populației	12
2.1.3.	Structura populației pe medii, gen, grupe de vârstă	13
2.1.4.	Îmbătrânirea populației județului Maramureș	23
2.1.5.	Mișcarea naturală a populației județului Maramureș	29
2.1.6.	Mișcarea migratorie a populației județului Maramureș	42
3.	EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI A PRIORITĂȚILOR DE INTERVENȚIE	47
3.1.	Disfuncționalități demografice	47
3.2.	Disparități demografice intra-județene	49
3.3.	Propuneri de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților	49
4.	PROGNOZA POPULAȚIEI	50
5.	BIBLIOGRAFIA	62

Lista figurilor

Figura 1- Evoluția numărului de locuitori în Jud. Maramureș la recensămintele populației din perioada 1930 -2011	7
Figura 2- Evoluția comparativă a numărului populației la 1 iulie în Județul Maramureș în perioada 1992-2021, Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online	8
Figura 3- Evoluția numărului populației județului Maramureș pe medii de rezidență,	8
Figura 4- Distribuția spațială a populației cu domiciliul la 1 iulie 2021 în județul Maramureș (persoane)	9
Figura 5– Evoluția populației localităților județului Maramureș în perioada 2011-2021	11
Figura 6- Densitatea populației județului Maramureș la 1 iulie 2021,	12
Figura 7– Evoluția numărului populației județului Maramureș pe medii de rezidență	13
Figura 8– Evoluția numărului populației județului Maramureș pe medii de rezidență 1992 ȘI 2021	14
Figura 9- Evoluția populației cu domiciliul la 1 iulie în orașele Județului Maramureș, în perioada 2011-2021	14
Figura 10- Distribuția populației după domiciliu în mediile urban/rural din Județul Maramureș la 1 iulie în perioada 2003-2020, Sursă date: Institutului Național de Statistică	15
Figura 34- Evoluția structurii pe gen a populației județului Maramureș la 1 iulie în perioada 1992-2021	17
Figura 35– Structura populației județului Maramureș la 1 iulie pe grupe de vârstă, tinerii 0-14 ani,	18
Figura 36- Evoluția populației județului Maramureș pe grupe mari de vârstă (%)	18
Figura 37– Structura populației județului Maramureș pe grupe mari de vârstă. Analiză comparativă 2011-2021, Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online	19
Figura 38- Populația pe grupe anuale de vârstă și pe gen în Județul Maramureș la 1 iulie 2011	20
Figura 39- Populația pe grupe anuale de vârstă și pe gen în Județul Maramureș la 1 iulie 2021	20
Figura 40– Piramida comparativă a vârstelor populației județului Maramureș în anii 2009 și 2020	21
Figura 41- Populația pe grupe de vârstă și gen în Județul Maramureș (urban) la 1 iulie 2021	22
Figura 42- Populația pe grupe de vârstă și pe gen în Județul Maramureș (rural) la 1 iulie 2021	22
Figura 43- Populația pe grupe de vârstă și pe gen în Județul Maramureș pe medii de rezidență la 1 iulie 2020 (%)	23
Figura 44– Ponderea populației cu vârsta între 0-14 ani și peste 65 ani în total populație Jud.Maramureș, 1992-2021 (%)	24
Figura 45– Evoluția numărului Ponderea populației cu vârsta între 0-14 ani și peste 65 ani în total populație Jud.Maramureș, 1992-2021 (%)	25
Figura 46- Ponderea persoanelor cu vârsta peste 65 de ani în unitățile administrativ-teritoriale din Jud. Maramureș	26

Figura 47 – Indicele îmbătrânirii populației județului Maramureș la 1 iulie 2021	27
Figura 48– Raportul de dependență demografică (%)	28
Figura 11– Evoluția ratei natalității populației jud.Maramureș	29
Figura 12 – Evoluția ratei natalității populației României	29
Figura 13– Evoluția mișcării naturale a populației județului Maramureș	30
Figura 14– Evoluția contingentului feminin la vârsta fertilității 15-49 ani, Județul Maramureș	30
Figura 15– Evoluția ratelor natalității pe medii de rezidență, județul Maramureș	31
Figura 16- Rata natalității populației în unitățile administrativ-teritoriale ale Județului Maramureș în anul 2020	32
Figura 17– Evoluția ratelor de fertilitate ale populației pe medii de rezidență în județul Maramureș	33
Figura 18- Rata de fertilitate pe grupe de vârstă ale mamelor,	34
Figura 19– Evoluția vârstei medii la prima căsătorie, județul Maramureș	35
Figura 20– Evoluția ratei nupțialității populației județului Maramureș	35
Figura 21– Evoluția comparativă a numărului căsătoriilor și divorțurilor în județul Maramureș	36
Figura 22- Rata mortalității în unitățile administrativ-teritoriale ale Județului Maramureș în anul 2020	37
Figura 23– Evoluția ratei mortalității infantile a populației județului Maramureș pe medii de rezidență	38
Figura 24– Evoluția numărului decedaților cu vârsta sub 1 an în județul Maramureș	38
Figura 25– Rata mortalității infantile la 1 iulie 2020 în localitățile județului Maramureș	39
Figura 26- Sporul natural al unităților administrativ-teritoriale din Județul Maramureș, determinat pentru date la 1 iulie 2020, Sursă date: Institutului Național de Statistică	40
Figura 27 – Durata medie a vieții în Județul Maramureș (ani) în perioada 1996-2020	41
Figura 28– Durata medie a vieții pe gen a populației Județului Maramureș în anul 2020	41
Figura 29-Evoluția migrației populației județului Maramureș	42
Figura 30– Rata sporului migrator al unităților administrativ-teritoriale din Județul Maramureș, determinat la 1 iulie 2020	43
Figura 31– Evoluția numărului străinilor cu ședere temporară legală (permis ședere temporară valabil la 31 decembrie) în județul Maramureș	44
Figura 32– Distribuția pe gen a numărului străinilor în județul Maramureș în perioada 2013-2021	44
Figura 33– Evoluția comparativă a sporurilor natural și migrator al populației județului Maramureș	46
Figura 49– Prognoza poulației județului Maramureș în varianta creșterii tendențiale în perioada 2012-2035	50
Figura 50– Prognoza poulației rezidente a județului Maramureș la orizontul 2060 în varianta medie,	56
Figura 51– Prognoza populației localităților județului Maramureș la orizontul 2035, varianta bazată pe rata creșterii tendențiale	57

Figura 52– Proiectarea populației pe județe în perspectiva anului 2030, Sursa: Institutul Național de Statistică, Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, INS, 2017	59
Figura 53– Proiectarea populației pe județe în perspectiva anului 2060, Sursa: Institutul Național de Statistică, Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, INS, 2017	60
Figura 54– Evoluția populației județului Maramureș pe grupe mari de vârstă în orizontul anului 2060, Sursa: Institutul Național de Statistică Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, INS, 2017	60

Lista tabelelor

Tabel 1– Evoluția populației din centrele urbane ale județului Maramureș	15
Tabel 2– Comune cu creștere demografică de peste 5% la 1 iulie în anii 2011/2021 (INS, 2021)	16
Tabel 3– Comune cu scădere demografică de peste 10% la 1 iulie în anii 2011/2021 (INS, 2021)	16
Tabel 4– Populația pe grupe mari de vârstă	19
Tabel 5– Indicele de senioritate al populației județului Maramureș la 1 iulie 2021	27
Tabel 6– Prognoza populației localităților județului Maramureș pe baza metodei sporului mediu anual	53
Tabel 7– Prognoza populației localităților județului Maramureș pe baza ratei de creștere anuală	56
Tabel 8– Proiectarea populației vârstnice a județului Maramureș în perspectiva anului 2060	58
Tabel 9-Structura populației județului Maramureș pe grupe mari de vârstă în orizontul anului 2060	60

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

1.1. Scopul și necesitatea documentației

Structura socio-demografică reprezintă o componentă extrem de importantă pentru Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Maramureș, distribuția și caracteristicile populației constituind baza de fundamentare a politicilor teritoriale, iar creșterea calității vieții populației un obiectiv fundamental al politicilor respective. Analiza structurii socio-demografice este utilă în fundamentarea proiectării Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Maramureș, identificarea resurselor și mecanismelor sociale de implementare și evaluarea consecințelor sociale ale realizării soluțiilor propuse.

La elaborarea documentației au fost utilizate limitele unităților administrativ-teritoriale disponibile în geoportalul Infrastructurii naționale pentru informații spațiale (INIS), gestionat de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, conform Ordinului nr. 233/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și de elaborare și actualizare a documentațiilor de urbanism. Analiza demografică a folosit date din surse oficiale, respectiv Institutul Național de Statistică, Baza de date TEMPO online pentru Fișa localității și Biroul pentru imigrări al județului Maramureș.

În cadrul analizei structurii socio-demografice au fost evaluate evoluția populației și potențialul demografic, dinamica populației, densitatea populației, structura populației pe medii, gen și grupe de vârstă. Au fost determinați o serie de indicatori demografici și sociali, reprezentați totodată la nivel spațial. De asemenea, au fost evidențiate disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție, respectiv disparitățile demografice intra-județene, prioritățile de intervenție legate de potențialul demografic și resursele umane. Pe baza analizei au fost realizate propuneri de eliminare și diminuare a disfuncționalităților, luând în considerare totodată prognoza populației.

Teritoriul Județului Maramureș este constituit dintr-un mozaic de unități administrativ-teritoriale (UAT) cu caracteristici socio-demografice variate, atât la nivelul gradientului rural-urban, dar și sub aspectul poziției geografice. Analiza socio-demografică a surprins această diversitate a contextului socio-demografic prin indicatorii determinați și valorificați în analiză.

Limitările analizei sunt legate de disponibilitatea și acuratețea datelor din surse oficiale utilizate, acestea surprinzând caracteristici complexe, cu dinamică rapidă.

1.2. Metodologia utilizată (inclusiv tipuri și surse de date)

Rezultatele din prezentul studiu se bazează pe prelucrarea unor informații statistice analizate la nivel național, județean și local. Datele prelucrate sunt oficiale, furnizate de către Institutul Național de Statistică, respectiv baza de date Tempo online.

2. ANALIZA CRITICĂ A SITUAȚIEI EXISTENTE

2.1. Evoluția populației și potențialul demografic

Numărul de locuitori înregistrat la recensămintele populației din perioada 1930 - 2011 a crescut continuu în Județul Maramureș (*Figura 1*), conturându-se un trend relativ stabil și uniform ascendent pentru perioada 1930-1992.

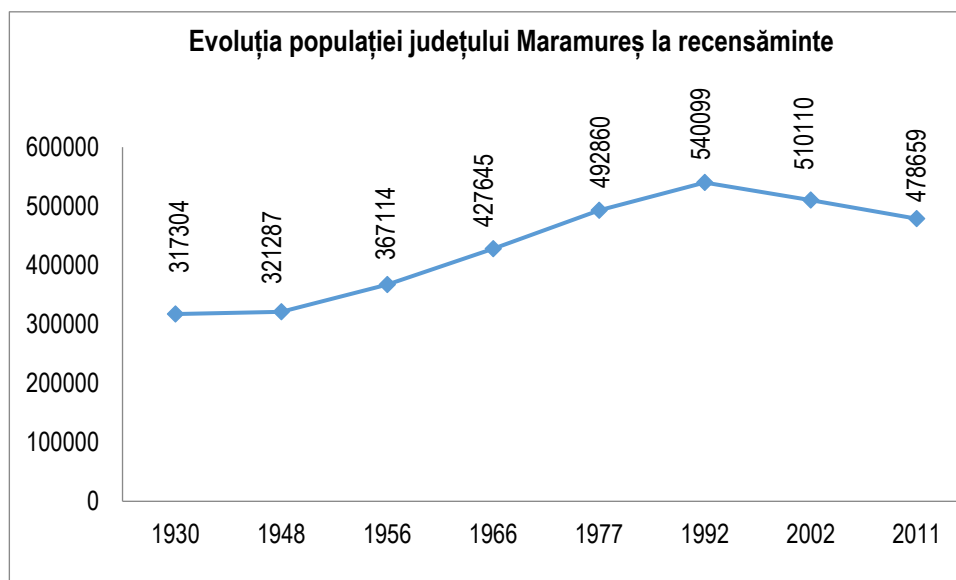

Figura 1- Evoluția numărului de locuitori în Jud. Maramureș la recensămintele populației din perioada 1930 -2011, *Sursă date: Institutului Național de Statistică*

Perioada regimului comunist (1947 – 1989) a reprezentat o perioadă de creștere demografică pentru Județul Maramureș impulsionată de politicile pronataliste inițiate prin Decretul 770/1966. După 1990 evoluția demografică a fost de descreștere lentă, perioadă caracterizată de un proces de reorganizare socială și restructurare economică cu efecte în plan demografic, respectiv reducerea natalității și creșterea tendinței de emigrație. Între 1992 și 2021 județul Maramureș a pierdut aproximativ 40.000 persoane (37929 persoane), scăderea cu 6,8%, procent mai mare decât cel înregistrat la nivel național în aceeași perioadă (4,7%). Putem afirma că județul Maramureș a pierdut un oraș de dimensiunile municipiului Sighetu-Marmației, al doilea centru urban ca mărime după orașul-reședință.

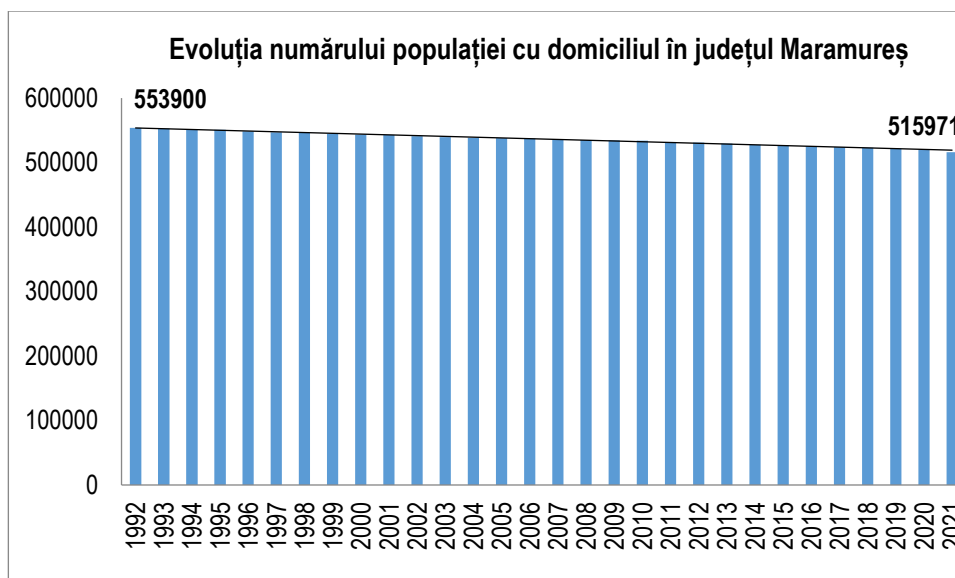

Figura 2- Evoluția comparativă a numărului populației la 1 iulie în Județul Maramureș în perioada 1992-2021, Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

Evoluția populației pe medii de rezidență arată creștere demografică a numărului populației din mediul urban și scăderea numărului populației din mediul rural. Cele mai mari reduceri demografice au fost înregistrate în mediul rural, ponderea numărului populației din mediul urban în total populației crescând cu aproape 7% în perioada 1992-2021, de la 53,5% în anul 1992 la 59,8% în anul 2021.

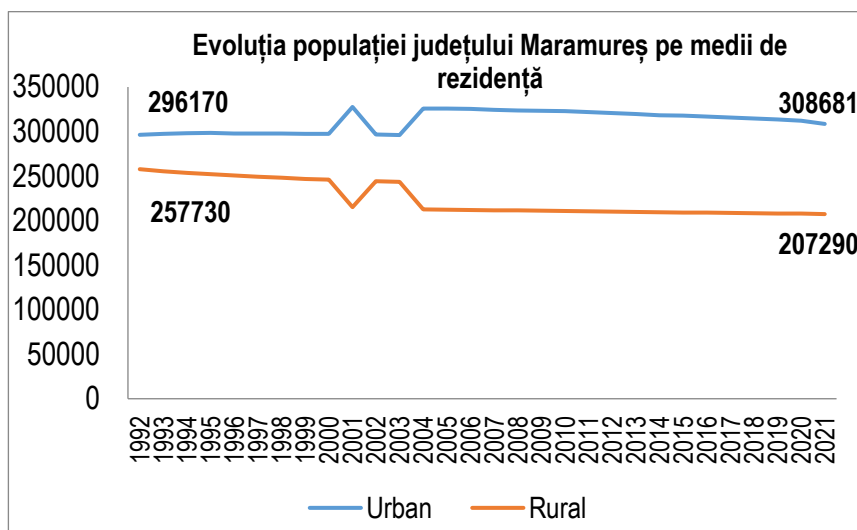

Figura 3- Evoluția numărului populației județului Maramureș pe medii de rezidență, Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

De remarcat că 11 localități au mai puțin de 1500 locuitori, iar două dintre acestea au chiar sub 1000 locuitori (Poienile Izei și Bicz). Dintre cele 11 localități, 4 sunt localități recent constituite prin desprinderea din unități administrative mai mari, respectiv Poienile Izei, Coaș, Gârdani și Oncești. Conform PATN Rețeaua de localități, populația minimă pentru înființarea unei noi localități este de 1500 locuitori, criteriu pe care un număr apreciabil de comune nu-l mai îndeplinesc, situația acestora fiind nesustenabilă pe termen lung. Din cauza procesului de îmbătrânire demografică, numărul localităților cu populație sub 1500 locuitori în anul 2021 (comunele Poienile Izei, Bicz, Ariniș, Oarța de Jos, Boiu Mare, Asuaju de Sus, Băsești, Vima Mică, Gârdani, Coaș și Oncești) ar putea să crească prin reducerea numărului populației comunelor care aveau în anul 2021 între 1500-2000 locuitori, respectiv Salsiq, Băita de sub Codru, Rona de Jos, Valea Chioarului, ceea ce ar însemna că un număr de 15

localități, respectiv 20% din toate localitățile județului ar fi nesustenabile în timp, rezultând necesitatea comasării cu alte localități.

2.1.1. Dinamica populației

Evoluția populației localităților județului Maramureș a fost analizată pentru o perioadă extinsă 1992-2021 pentru a avea o imagine mai cuprinzătoare asupra proceselor demografice de după 1990. Evoluția demografică a populației localităților județului Maramureș se înscrie în tendințelor demografice de la nivel național de reducere a numărului populației, evoluția fiind descendentă sau stagnantă. Din analiză au fost extrase localitățile care s-au desprins administrativ formând noi unități administrative teritoriale, respectiv Poienile Izei, Sieu, Groșii Țibleșului, Coaș, Colțău, Gârdani și Oncești. Din cele 69 localități analizate, doar 15 au avut o evoluție pozitivă iar dintre acestea 4 sunt centre urbane (orașele Ulmeni, Borșa, Baia Sprie și Tăuții Măgherauș). Cel din urmă a înregistrat cea mai mare creștere demografică din județul Maramureș, cu 40% în intervalul 1992-2021.

De subliniat este faptul că 12 localități au suferit un proces intens de depopulare, reducerea demografică între 1992 și 2021 fiind între 30-55%, respectiv localitățile Săcăleşeni, Rozavlea, Suci de Sus, Salsig, Botiza, Bicăz, Bârsana, Oarța de Jos, Asuaju de Sus, Strâmtura, Băiuț și Bogdan Vodă, unele din aceste unități administrative ajungând să fie locuite de mai puțin de 1500 locuitori cum sunt Oarța de Jos, Salsig, Bicăz, Asuaju de Sus (populația câtorva din aceste comune s-a redus prin scindarea din alte comune, cazul comunelor Săcălășeni, Rozavlea, Suci de Sus, Botiza). Astfel, 16% din numărul localităților județului Maramureș trec printr-un proces de depopulare accentuată, suprafața ocupată de acestea din teritoriul județului fiind de 11,4%. Aceste localități care sunt caracterizate de o scădere accentuată de populație necesită acțiuni de sprijin și revitalizare.

Dacă vom corela aceste date relativ recente cu cele evidențiate în PATN Rețeaua de localități, în județul Maramureș erau identificate următoarele comune cu scăderi de populație între 30-50% între 1966-1998: Ariniș, Asuaju de Sus, Băsești, Bicăz, Vima Mică. Astfel, se disting câteva comune pentru care declinul demografic accentuat a fost continuu: Asuaju de Sus, Bicăz (Sursa: LEGE nr.351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități).

Analiza evoluțiilor demografice recente s-a realizat prin stabilirea anului 2011 ca an reper pentru a avea un deceniu ca interval de analiză după ultimele reorganizări teritoriale ale județului Maramureș, când unele comune au fost transformate în orașe sau unele comune s-au divizat formând mai multe comune. Modificările de statut administrativ reflectă în fapt schimbările socio-economice ale unor localități care

Se observă că pentru perioada 2011-2021 creșterea demografică a fost mult mai intensă în unitățile administrativ-teritoriale aflate în proximitatea Municipiului Baia Mare, două dintre comunele situate în prima și a doua coroană concentrică de unități-administrativ teritoriale devenind orașe în anul 2004 (Tăuții Măgherauș și Șomcuta Mare). Se remarcă orașul Tăuții Măgherauș a cărui creștere demografică a fost cu 40% în anul 2021 față de 1992 (de la 6428 în anul 1992 la 9024 în anul 2021). Procesul de suburbanizare a fost intens în perioada 2011-2021, creșterea demografică fiind cu peste 5% în 2021 față de 2011 (localitățile Colțâu, Recea, Fărcașa, Groși, Tăuții Măgherauș, Satulung, Săcălășeni), acestea fiind localitățile care au concentrate cele mai multe investiții locale. Creșterea demografică a localităților periurbane Municipiului Baia Mare este complementară scăderii numărului populației centrului reședință de județ, localitățile limitrofe fiind mai atractive pentru stabilire, prețurile terenurilor sau locuințelor fiind mai accesibile. Așa cum se observă în harta de mai jos, localitățile din proximitatea Municipiului Baia Mare au o creștere demografică mai accentuată comparativ cu localitățile mai îndepărtate, dezvoltarea fiind orientată spre sudul județului, fiind favorizată de condițiile de relief.

Sursă date: Institutului National de Statistică

2.1.2. Densitatea populației

În anul 2021, valoarea densității populației județului Maramureș era de 82 locuitori/kmp, ceea ce situează județul pe locul al 22-lea din cele 41 județe, iar după criteriul suprafață este pe al 28-lea loc în ierarhia județelor. La nivelul localităților componente, densitatea lua valori de la 16 locuitori/kmp (comuna Desești) până la 610 locuitori/kmp (Municipiul Baia Mare) (Sursa: INS, Tempo online, date la 1 iulie 2021). Un număr de 64 din cele 77 unități administrativ-teritoriale din Județul Maramureș au o densitate sub media densității populației la nivel național – 92 loc/kmp (date la 1 iulie 2021), una dintre explicații fiind ponderea mare a teritoriului montan (altitudini de peste 1000 m) din totalul suprafeței județului, respectiv 19,2%. Pe medii de rezidență, densitatea populației din mediul rural este 50 loc./kmp față de 144 loc./kmp din mediul urban. Densitatea populației celor două municipii Sighetu-Marmației și Baia Mare are cele mai mari valori, 313 locuitori/kmp și respectiv 610 loc./kmp.

Harta densității populației județului Maramureș arată că cele mai dens populate localități se află în zonele urbanizate, fiind și cele mai atractive pentru locuire datorită distanței reduse față de cele mai dezvoltate centre urbane, municipiile Baia Mare și Sighetu Marmației. Valorile cele mai mici ale densității populației (sub 30 loc./kmp) se înregistrează în unele localități din Țara Codrului (Bicaz, Băsești și Asuaju de Sus) și în localități aflate la granița sudică cu județul Sălaj (Vima Mică, Boiu Mare, Valea Chioarului) și în câteva din localitățile montane din Munții Țibleșului (Groșii Țibleșului, Băiuț, Desești).

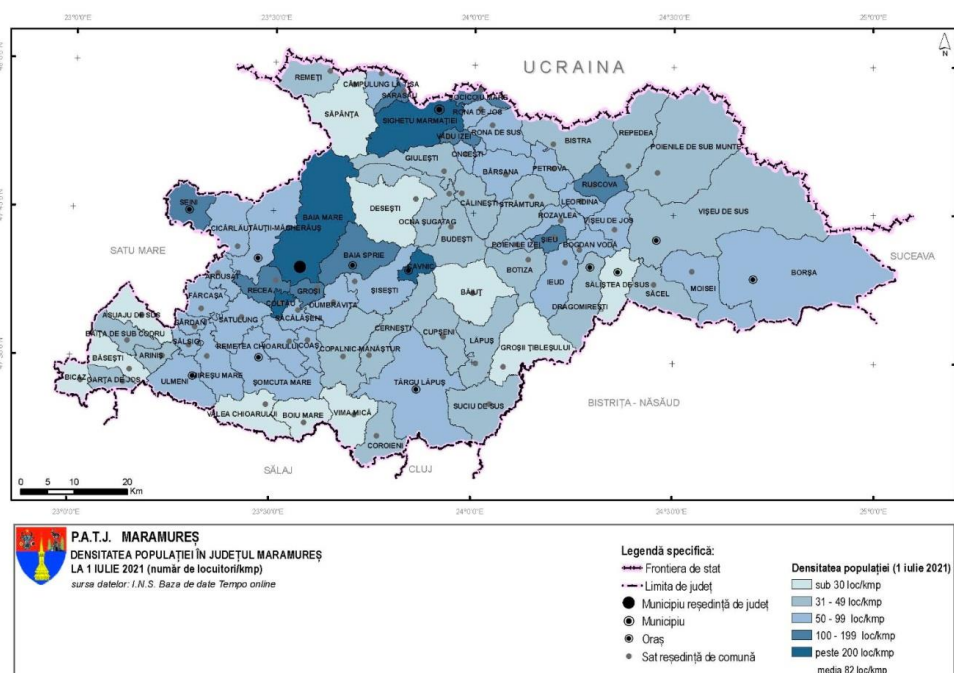
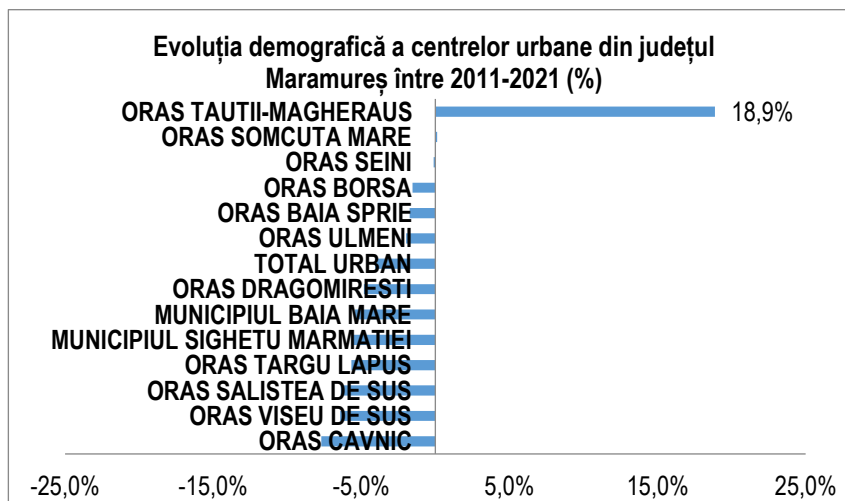

Figura 6- Densitatea populației județului Maramureș la 1 iulie 2021,
Sursa: INS, Baza de date Tempo online

Evoluția numărului populației județului pe medii de rezidență în anii 1992 și 2021

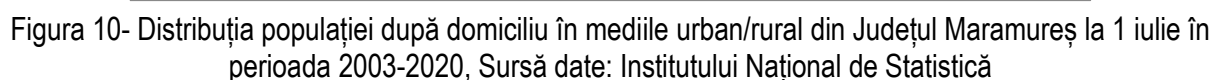
Mediu de rezidență	1992	2021
Urban	296170	308681
Rural	257730	207290

Suprafața celor 11 localități urbane este de 215.031 ha față de 415.405 ha a celor 63 localități rurale, însă numărul populației pe medii de rezidență este mai mare în mediul urban, cu 101.391 persoane (date la 1 iulie 2021). Rezultă o densitate de aproximativ 3 ori mai mare în urban comparativ cu mediul rural, respectiv 144 față de 50 persoane/kmp în mediul rural. Populația celor 11 orașe din județul Maramureș a continuat în general trendul demografic descendent care se înregistrează la nivel național, reducere cu 4% în intervalul 2011-2021, doar două orașe înregistrând creștere, respectiv orașele de mărime medie Șomcuta Mare și Tăuții Măgherauș. În contextul unor reduceri demografice generalizate, este remarcabilă evoluția orașului Tăuții Măgherauș, cu o creștere de aproape 20% în doar 10 ani.

14

Tabel 1– Evoluția populației din centrele urbane ale județului Maramureș
Sursă date: Institutului Național de Statistică. Baza de date Tempo online

15

COMUNA	2011	2021	2021/2011	2021/2011 (%)
CICARLAU	4180	<u>4387</u>	207	5.0%
SARASAU	2693	<u>2829</u>	136	5.1%
FARCASA	3833	<u>4041</u>	208	5.4%
ARDUSAT	2649	<u>2829</u>	180	6.8%
COROIENI	2350	<u>2516</u>	166	7.1%
SACALASENI	2255	<u>2433</u>	178	7.9%
SATULUNG	5724	<u>6383</u>	659	11.5%
RECEA	5752	<u>6729</u>	977	17.0%
COLTAU	2606	<u>3109</u>	503	19.3%
GROSI	2621	<u>3163</u>	542	20.7%

Tabel 2– Comune cu creștere demografică de peste 5% la 1 iulie în anii 2011/2021 (INS, 2021)

Sursă date: Institutului Național de Statistică

10 comune din cele 63 au înregistrat scăderi de populație de peste 10%, jumătate din acestea fiind comune cu număr redus de populație sub 1500 sau chiar sub 1000 locuitori, ceea ce arată declinul lor demografic accelerat și lipsa de viabilitate pe termen lung (comunele Poienile Izei, Asuaju de Sus, Oarța de Jos, Bicăz, Băsești, Vima Mică).

COMUNA	2011	2021	2021/2011	2021/2011 (%)
POIENILE IZEI	941	804	-137	-14.6%
BAIUT	2594	2217	-377	-14.5%
ASUAJU DE SUS	1403	1203	-200	-14.3%
OARTA DE JOS	1268	1100	-168	-13.2%
STRAMTURA	3900	3429	-471	-12.1%
BICAZ	1087	956	-131	-12.1%
BASESTI	1502	1333	-169	-11.3%
VIMA MICA	1521	1353	-168	-11.0%
CUPSENI	3639	3240	-399	-11.0%
BUDESTI	3269	2921	-348	-10.6%

Tabel 3– Comune cu scădere demografică de peste 10% la 1 iulie în anii 2011/2021 (INS, 2021)

Sursă date: Institutului Național de Statistică

Doar 8 comune din județul Maramureș au peste 5000 locuitori, cea mai mare fiind Poienile de sub Munte -10255 locuitori la 1 iulie 2021 urmată de Moisei 9339, Recea 6729, Satulung 6383, Ruscova 5593, Copalnic-Mănăștur 5562, Sisești 5311 și Repedea 5032 locuitori. De menționat că cele mai mari comune din punct de vedere demografic sunt situate în zona montană din estul județului, Munții Rodnei, Pietrosul Maramureșului și Munții Farcău (comunele Poienile de sub Munte, Moisei, Ruscova și Repedea).

Structura pe gen a populației

Sub raportul distribuției pe gen, în Județul Maramureș excedentare sunt femeile în perioada analizată, ponderea acestora crescând în ultimii ani față de anul reper 1992 de la 50,3% femei la 50,8% în anul 2021. La 1 iulie 2021 populația județului Maramureș era excedentar feminină, mai mult cu 8381 femei, respectiv 262176 femei la 253795 bărbați. Această evoluție se explică prin speranța de viață mai mare a femeilor și tendința de migrare mai mare a bărbaților comparativ cu cea a femeilor.

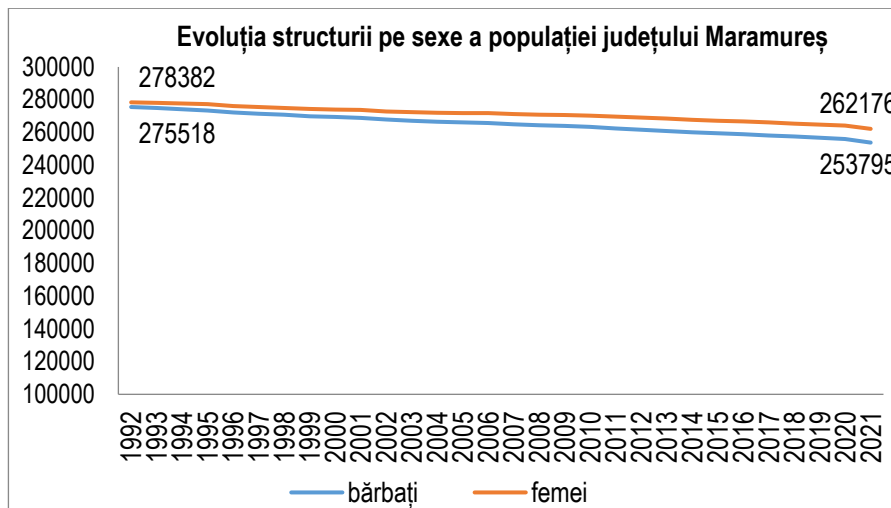

Figura 11- Evoluția structurii pe gen a populației județului Maramureș la 1 iulie în perioada 1992-2021

Sursă date: Institutului Național de Statistică

Structura populației pe grupe de vârstă și gen

Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea nivelului de îmbătrânire al populației. Conform clasificării folosite de Institutul Național de Statistică, populația tânără s-a considerat între 0-14 ani, cea adultă între 15-64 ani și cea îmbătrânită, peste 65 ani. Între 2011 și 2021 ponderea populației tinere 0-14 ani în total populație a scăzut de la 16 la 15%, reducere care în cifre absolute înseamnă un efectiv important de populație, respectiv 10334 persoane. Explicațiile constă în efectele migrației externe, persoanele tinere la vârsta fertilității având tendința de a pleca în căutarea unui loc de muncă.

Scăderea cu 12% a efectivelor tinerilor în anul 2021 față de 2011 necesită luarea în considerare a modificării structurii pe grupe de vârstă în luarea deciziilor de concentrare a dotărilor educaționale.

La nivelul județului Maramureș, localitățile cu **pondere a tinerilor** de peste 20% tineri sunt Salsig, Poienile de sub Munte, Satulung, Repedea, Colțau și Coroieni. Localitățile cu pondere redusă a tinerilor, deci cu populație îmbătrânită, sunt Poienile Izei (cea mai mică pondere a tinerilor 8%), Strâmtura, Vima Mică, Boiu Mare, Cupșeni și Rona de Jos cu doar 11% tineri. Aproape jumătate din localitățile județului Maramureș (30 din 77) au o pondere scăzută a populației tinere, sub 13%.

Figura 12–Structura populației județului Maramureș la 1 iulie pe grupe de vârstă, tinerii 0-14 ani,
Sursă date: Institutului Național de Statistică

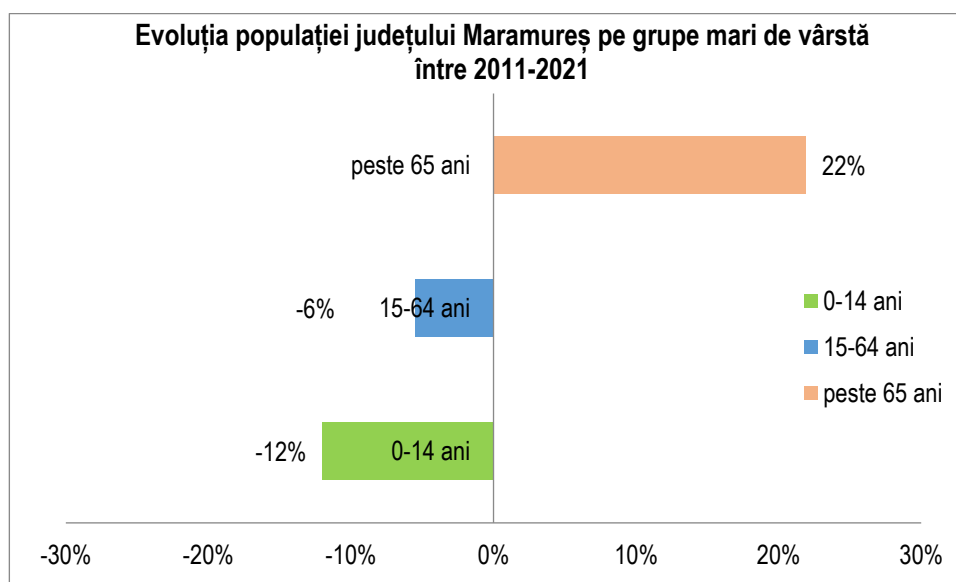

Figura 13- Evoluția populației județului Maramureș pe grupe mari de vârstă (%)
Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

În cei 11 ani ai perioadei pe care am analizat-o, efectivele grupelor de vârstă tinere și adulte au scăzut, iar cea a vârstnicilor a crescut spectaculos, cu 22%. În condițiile scăderii numărului total al populației

județului, populația vârstnică crește cu aproximativ 15000 persoane, ceea ce înseamnă ponderi mai mari ale acestei grupe de vârstă la nivelul majorității localităților. *Efectivele în scădere de populație tânără, 0-14 ani ridică probleme de redimensionare a serviciilor educaționale, a transportului școlar, a dotărilor pentru tineri etc.*

Grupe de varsta	2011	%	2021	%	Diferențe 2011/2021	
0-14	86016	16%	75682	15%	-10334	-12%
15-64	377548	71%	356710	69%	-20838	-6%
peste 65	68568	13%	83579	16%	15011	22%
Total	532132	100%	515971	100%	-16161	-3%

Tabel 4– Populația pe grupe mari de vârstă

Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

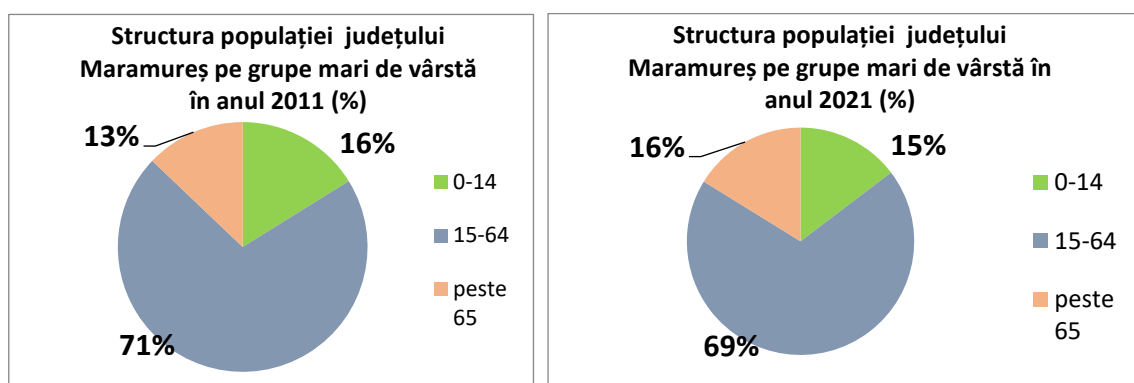

Figura 14– Structura populației județului Maramureș pe grupe mari de vârstă. Analiză comparativă 2011-2021, Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

Luând în considerare ponderea persoanelor peste 65 ani¹, populația județului Maramureș se poate considera îmbătrânită, procesul de îmbătrânire demografică fiind unul lent. Aceste schimbări sunt determinate de creșterea speranței de viață, de reducerea ratei natalității, consecință a modificării comportamentului reproductiv în sensul reducerii numărului de copii pe care o familie decide să-i aibă.

Piramidele vârstelor

Piramidele vârstelor, reprezentate pentru anii de referință 2011 și 2021 pentru populația cu domiciliu la 1 iulie permit observarea principalelor schimbări care au avut loc în structura demografică a populației. Analiza piramidei vârstelor realizată pentru populația pe grupe anuale de vârste a Județului Maramureș la 1 iulie 2021, relevă o piramidă cu baza în scădere și cu vârful în creștere. Corpul piramidei arată schimbările care se vor produce în următorii ani când populația mai numeroasă născută în perioada politicilor nataliste va depăși vârsta de 65 ani, crescând ponderea acesteia în total populație și

¹ O populație este tânără dacă ponderea populației cu vârsta peste 65 ani este sub 5%, Vladimir Trebici, Demografie, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979

accentuând procesul de îmbătrânire demografică. O parte semnificativă din populație care în prezent are între 32-55 ani reprezintă populația născută după Decretul 770 din 1 octombrie 1966 de interzicere a avortului pentru stimularea natalității și până în anul 1989. Este o perioadă distinctă când statul a intervenit în viața cuplurilor, fiind interzis controlul sarcinilor, astfel că numărul nașterilor a fost mult mai mare decât după 1990, ceea ce se vizualizează ușor în piramida vârstelor. Peste 8-10 ani, respectiv după 2030, aceste generații pletorice vor începe să se retragă din activitate, ceea ce va pune presiune atât asupra sistemului național de pensii cât și la nivel local asupra dotărilor de sănătate, asistență socială etc.

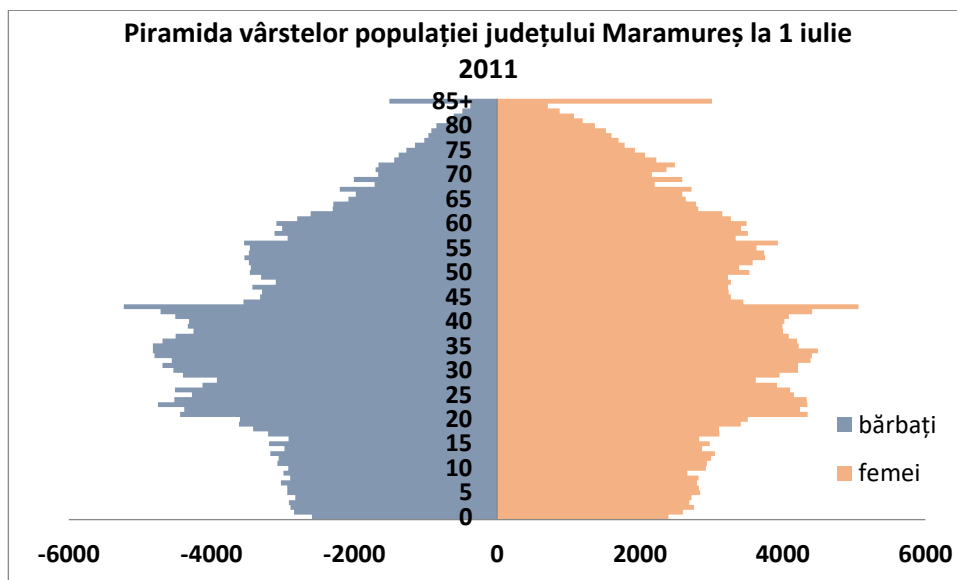

Figura 15- Populația pe grupe anuale de vârstă și pe gen în Județul Maramureș la 1 iulie 2011

Sursă date: Institutului Național de Statistică

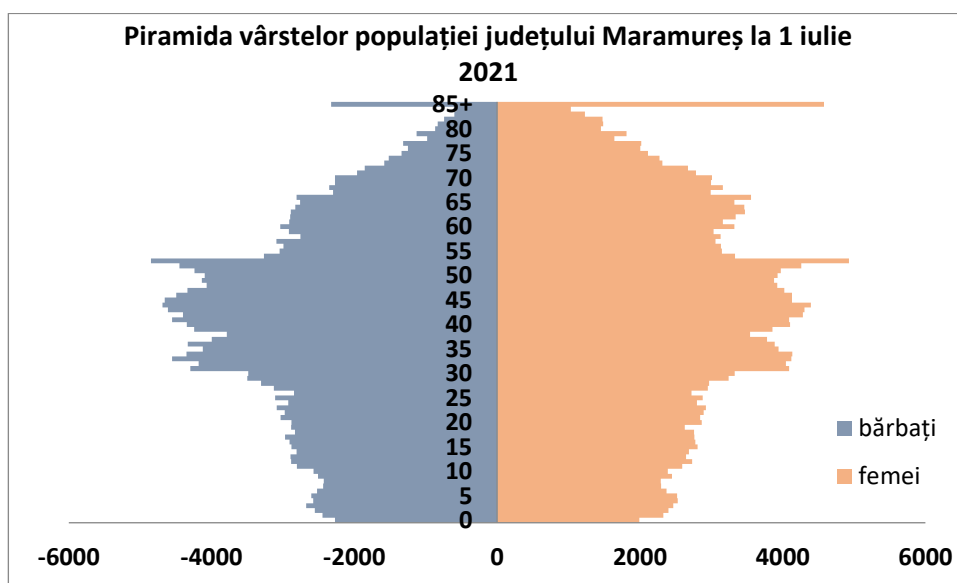

Figura 16- Populația pe grupe anuale de vârstă și pe gen în Județul Maramureș la 1 iulie 2021

Sursă date: Institutului Național de Statistică

Piramida pe grupe anuale de vârste arată scăderea bazei piramidei, respectiv a populației tinere (0-14 ani) a cărei reducere în intervalul analizat a fost cu 12%, înscriindu-se în tendințele generale înregistrate la nivel național de reducere continuă a ratei natalității. Se observă de asemenea feminizarea populației în vârstă, mai multe femei decât bărbați cu vârsta peste 65 ani, fapt explicat de speranța mai mare de viață a femeilor. În anul 2021 ponderea femeilor era de 60% din totalul persoanelor cu vârsta peste 65 de ani din Județul Maramureș.

Piramida comparativă a vârstelor populației județului Maramureș 2011-2021 arată contracția corpului piramidei, însă se observă creșteri în anul 2021 față de 2011 pentru segmentele de vârstă 45-56 ani și peste 62 ani. Imaginea surprinde scăderea populației adulte, în vârstă de muncă 15-40 ani determinată de menținerea tendinței migrare în căutarea unui loc de muncă.

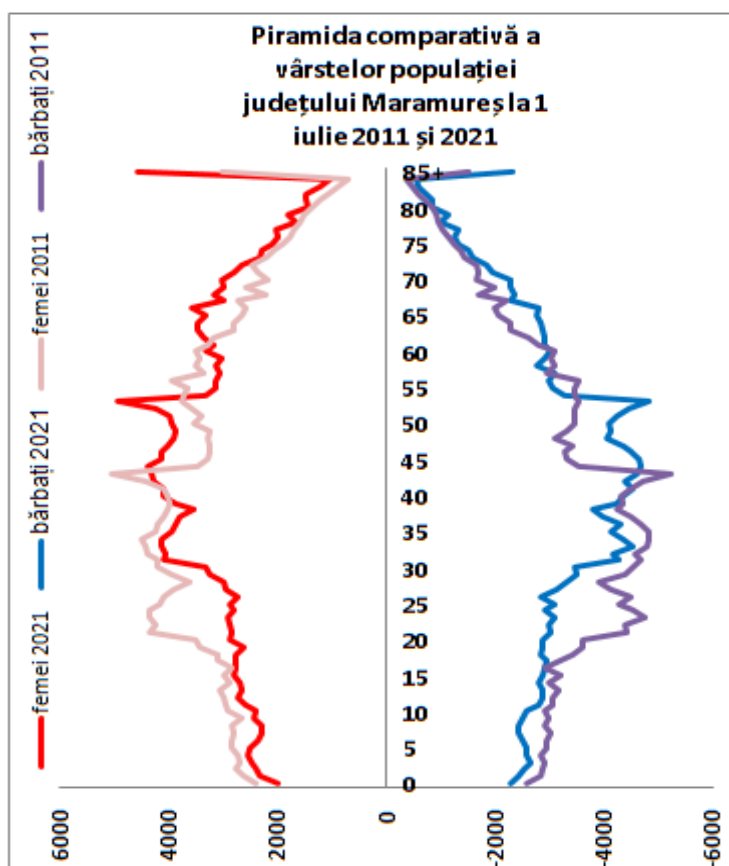
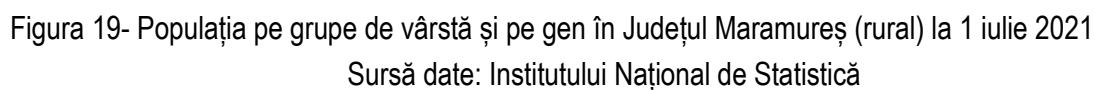
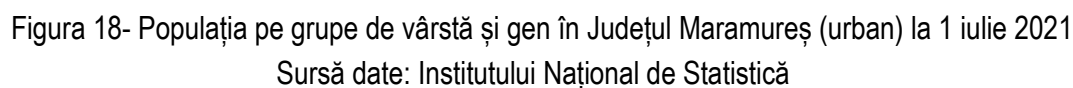
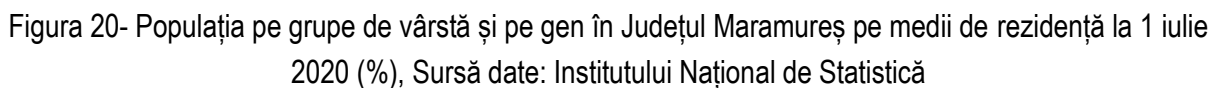

Figura 17– Piramida comparativă a vârstelor populației județului Maramureș în anii 2009 și 2020

Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

Structura populației pe grupe de vârstă prezintă diferențieri importante între **mediul urban** (Error! Reference source not found.) și **mediul rural** (Error! Reference source not found.), cu o pondere mai importantă a populației adulte în mediul urban, ceea ce arată o concentrare evident mai mare a locurilor de muncă. De asemenea, se remarcă ponderea mai mare în mediul rural a populației îmbătrânite cu vârsta peste 65 ani.

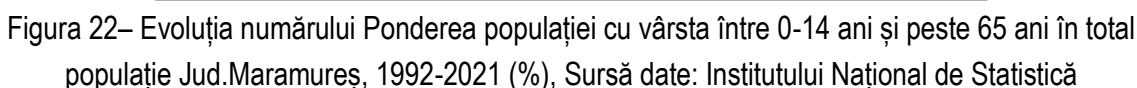

2.1.4. Îmbătrânirea populației județului Maramureș

Îmbătrânirea populației determină schimbări la nivelul societății, cu implicații în domenii precum sănătate, protecție socială, piața muncii, locuire, transport, precum și legături familiale și intergenerationale.

Cauzele directe care au determinat îmbătrânirea populației au fost scăderea ratei natalității și creșterea speranței de viață alături de influența fluxurilor de migrație însă factorul determinant l-a jucat scăderea ratei natalității care a influențat considerabil structura pe grupe de vârstă a populației. În România, diminuarea ratei natalității a fost influențată esențial de fenomenul de migrare a populației tinere din

La polul opus se află comunele cu o pondere de peste 21% a populației cu vârsta peste 65 ani. Localitățile cu cea mai îmbătrânită populație sunt concentrate în sud-vestul județului, în Țara Codrului (comunele Oarța de Jos, Bicz, Băsești, Ariniș, Asuaju de Jos), în sudul județului la limită cu județul Sălaj, gruparea de comune Valea Chioarului, Boiu Mare și Vima Mică și în estul județului (Vișeu de Jos, Bogdan Vodă și Săliștea de Sus).

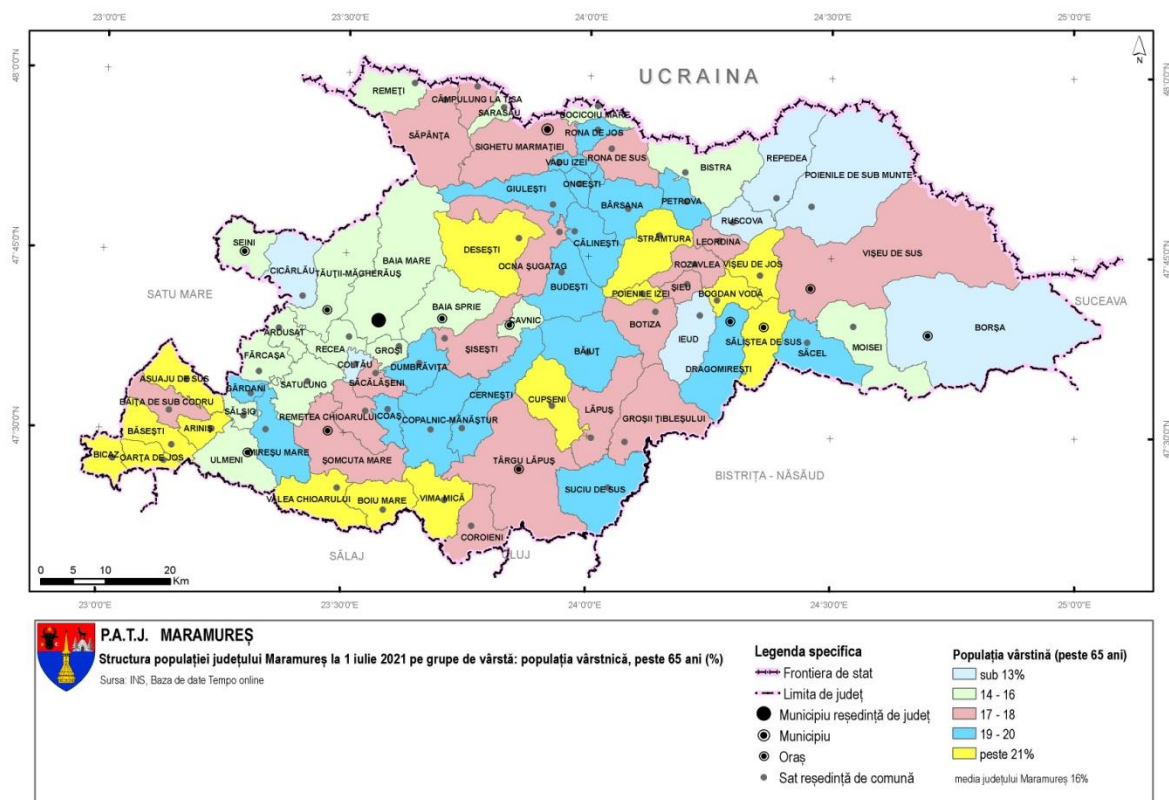

Figura 23- Ponderea persoanelor cu vârsta peste 65 de ani în unitățile administrativ-teritoriale din Jud. Maramureș, Sursă date: Institutului Național de Statistică

Indicele de îmbătrânire al populației reprezintă numărul persoanelor vârstnice (de 65 ani și peste) care revine la 100 persoane tinere (sub 14 ani). În anul 1992 indicele de îmbătrânire al populației județului Maramureș era de 35 persoane cu vârsta peste 65 ani la 100 tineri, în anul 2021 raportul s-a inversat, 110 vârstnici revenind la 100 tineri, comparativ cu o valoare de 118 la nivel național. Până în anul 2017 numărul tinerilor îl depășea pe cel al vârstnicilor, iar din anul 2018 raportul s-a schimbat, vârstnicii depășind numărul tinerilor.

În viitor se prognozează la nivel național o creștere a acestui raport în favoarea vârstnicilor, în perspectiva anului 2070 indicele de îmbătrânire va fi de 194 de vârstnici la 100 de tineri.

La 1 iulie 2021 ecartul dintre populația vârstnică de 65 ani și peste și populația tânără de 0-14 ani a fost de 7897 persoane (75682 persoane tinere la 83579 persoane cu vârsta peste 65 ani). Localitățile din zona Munților Maramureșului (Poienile de sub Munte și Repedeaa) înregistrează un raport favorabil tinerilor, indicele îmbătrânirii fiind de aprox. 45 bătrâni la 100 tineri.

Sunt de menționat localitățile cu raport supraunitar în favoarea persoanelor în vârstă, peste 200 persoane vârstnice la 100 tineri, respectiv comunele Strâmtura, Boiu Mare, Vima Mică și Poienile Izei unde raportul este de 333 la 100. Gradul ridicat de îmbătrânire al acestor localități pune sub semnul întrebării viabilitatea acestor comunități. Mai mult, aceste unități administrative se numără printre cele cu efectivele cele mai mici de populație: Poienile Izei este comuna cu cel mai mic număr de populație, 804 la, Vima Mică 1353, Boiu Mare 1109 (date la 1 iulie 2021).

Figura 24 – Indicele îmbătrânirii populației județului Maramureș la 1 iulie 2021

Sursă date: Institutului Național de Statistică

Un alt indicator utilizat în analiza statistică a procesului de îmbătrânire demografică este „**indicele de senioritate**” prin care se înțelege ponderea „vârstnicilor bătrâni” (80 de ani și peste) în totalul populației vârstnice (65 de ani și peste). Creșterea ponderii vârstnicilor bătrâni arată longevitatea unei populații, fiind și un indicator al calității vieții. La nivelul județului Maramureș, **indicele de senioritate** indică o valoare de **21% (1 iulie 2021)**, creștere de la 16,3% în anul 1992. Pe medii de rezidență, ponderea persoanelor cu vârsta peste 80 ani este mai mare în mediul rural decât în mediul urban, ceea ce indică un grad mai mare de îmbătrânire al populației rurale și în consecință nevoi mai mari de servicii de sănătate și servicii sociale. Populația din mediul rural este evident mai îmbătrânită decât cea din mediul urban, procesul de îmbătrânire demografică urmând să se accentueze și în mediul urban.

	urban	rural	total
peste 80 ani	9050	8146	17196
peste 65 ani	48063	35516	83579
Indice de senioritate (%)	19%	23%	21%

Tabel 5– Indicele de senioritate al populației județului Maramureș la 1 iulie 2021

Sursă date: Institutului Național de Statistică

Raportul de dependență demografică se determină prin raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" (persoane sub 14 ani și de peste 65 ani) și populația în vârstă de muncă (15- 65 ani) exprimat la 100 de persoane. În cazul Județului Maramureș, la 1 iulie 2021, raportul de dependență demografică, conform datelor INS era de 45%, fapt ce indică o pondere ridicată a populației active. Situația de la nivelul județului este mai bună decât cea de la nivel național unde rata de dependență în anul 2021 era de 54 (conform INS, publicația Tendințe sociale, 2021).

Desigur, cele mai mici valori ale ratei de dependență demografică se înregistrează în localitățile cu pondere ridicată a persoanelor adulte, în localitățile bine dezvoltate economic care se află în prima și a II-a coroană a Municipiul Baia Mare (**Groși, Tăuții Măgherauș, Baia Sprie, Cicârlău, Șeini, Baia Mare, Cavnic**) și în localitățile de munte Borșa, Vișeu de Sus, Moisei și Ruscova.

Cele mai ridicate valori ale dependenței demografice sunt identificate în localitățile din sud-vestul județului la granița cu județele Sălaj și Satu Mare, în zona numită Țara Codrului, respectiv o grupare compactă de comune: **Bicaz, Oarța de Jos, Băsești, Ariniș, Asuaju de Sus și Băița de sub Codru**. O altă grupare de două comune cu valori mari ale indicatorului dependență demografică este formată din localitățile Vima Mică și Coroieni. Aceste comune sunt caracterizate de un grad ridicat de îmbătrânire și de un număr redus de populație în vârstă de muncă, ceea ce are efecte negative în plan economic.

Figura 25– Raportul de dependență demografică (%),
Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

Unitățile administrativ teritoriale cu rată mare a dependenței demografice înseamnă resurse umane limitate care nu vor putea susține în timp dezvoltarea socio-economică a localităților.

2.1.5. Mișcarea naturală a populației județului Maramureș

Ratele natalității și mortalității populației județului Maramureș

Natalitatea este un fenomen demografic complex, cu importanță biologică, socială, politică, culturală, sanitară, ce exprimă frecvența sau intensitatea nașterilor în cadrul unei populații sau subpopulații dintr-un anumit teritoriu și o anumită perioadă de timp. La nivel național, rata natalității a fost de 8,1 născuți vii la 1000 locuitori în anul 2020, mai mică decât valoarea înregistrată în anul 2019 de 9,2 născuți vii la 1000 locuitori, scădere semnificativă cu 1,1 puncte. Analiza datelor privind natalitatea la nivel național în anul 2020 indică scăderi ale ratelor natalității în toate județele. Rata natalității s-a menținut în jurul valorii de 9 născuți vii la 1000 locuitori, însă în dinamică, natalitatea are un trend descendent în perioada analizată 2009-2019 (*Sursa: Raportul național al stării de sănătate a populației, 2020, Centrul Național de Evaluare și Promovare a stării de sănătate*).

Datele înregistrate în anul 2020 la nivel național arată cele mai scăzute valori ale numărului născuților vii, 178.124, număr similar celui înregistrat în anul 1877 când numărul populației României era de patru ori mai mic. În 1886, când pe teritoriul țării erau cu puțin peste 5 milioane persoane s-au născut 212.820 de copii, cu 35.000 mai mulți decât în anul 2020.

La nivelul județului Maramureș a scăzut numărul născuților vii de la 7671 în anul 1992 la 4703 în anul 2020, reducere semnificativă cu 2968, respectiv cu 39%. Explicația constă în scăderea numărului persoanelor de gen feminin cu vârsta cuprinsă între 15-49, creșterea vârstei mamei la prima naștere, modificarea comportamentului reproductiv în sensul reducerii numărului de copii pe care o familie dorește să-i aducă pe lume.

Județul Maramureș se înscrie în tendințele demografice generale de scădere a ratelor natalității și de creștere a ratelor mortalității, înregistrându-se deficit natural începând cu anul 2002, mai mulți decedați decât născuți vii raportați la numărul populației.

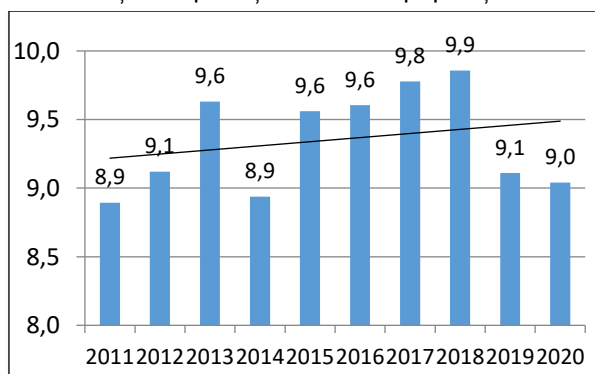

Figura 26– Evoluția ratei natalității populației jud.Maramureș

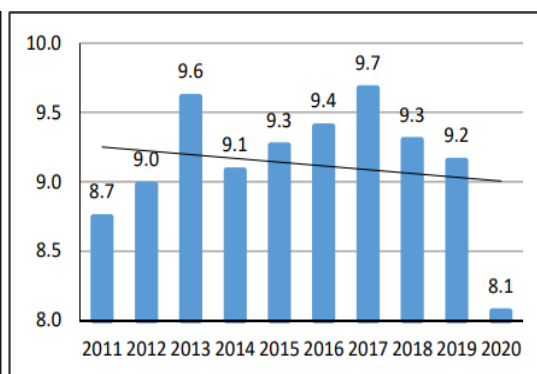
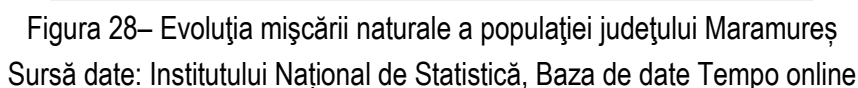

Figura 27 – Evoluția ratei natalității populației României

Evoluția numărului populației aflată la vârsta fertilă 15-49 ani, județul Maramureș

An	Număr populație
1992	139747
1993	139500
1994	139500
1995	139500
1996	139500
1997	139500
1998	139500
1999	139500
2000	139500
2001	139500
2002	139500
2003	139500
2004	139500
2005	139500
2006	139500
2007	139000
2008	138500
2009	138000
2010	137500
2011	137000
2012	136500
2013	136000
2014	135500
2015	135000
2016	134500
2017	134000
2018	133500
2019	133000
2020	132500
2021	122838

Figura 29– Evoluția contingentului feminin la vârsta fertilității 15-49 ani, Județul Maramureș
Sursă date: Institutului Național de Statistică, Baza de date Tempo online

În anul 2021 rata natalității populației din mediul rural al Județului Maramureș (9,5‰), a fost mai mare decât cea din mediul urban (9,0‰), reflectând comportamentul reproductiv modern al populației urbane (modificarea stilului de viață -familii cu mai puțini copii, vârsta mai înaintată la care femeile au primul copil, concentrarea exclusiv pe cariera profesională etc.).

Distribuția spațială a localităților după valorile ratei natalității în anul 2020 arată că cele mai mari valori se înregistrează în două din localitățile care și-au schimbat recent –anul 2004- statutul administrativ din comună în oraș, respectiv Șomcuta Mare și Ulmeni. Cu peste 13 nașcuți vii la 1000 locuitori sunt localitățile Poienile de sub Munte, Salsig, Repedea, Satulung și comuna Colțâu, aceasta din urmă având cea mai mare rată a natalității de 18 ‰. În general, valorile mari ale ratei natalității se corelează cu creștere demografică, sold migrator pozitiv, populația nou stabilită fiind preponderent tânără, în vârstă fertilă. O altă explicație o poate constitui existența pe teritoriul unor localități a unor grupuri de populație caracterizate de o rată mai mare a natalității.

Cele mai mici rate ale natalității se înregistrează în localități de dimensiuni mici, sub 2000 locuitori care sunt în proces continuu de depopulare unde contingentul de populație tânără la vârsta fertilă este în scădere accentuată: Băsești, Bicaz, Boiu Mare, Oncești, Valea Chioarului sau localități cu rata mare a migrației negative (oraș Dragomirești, comuna Băiuț).

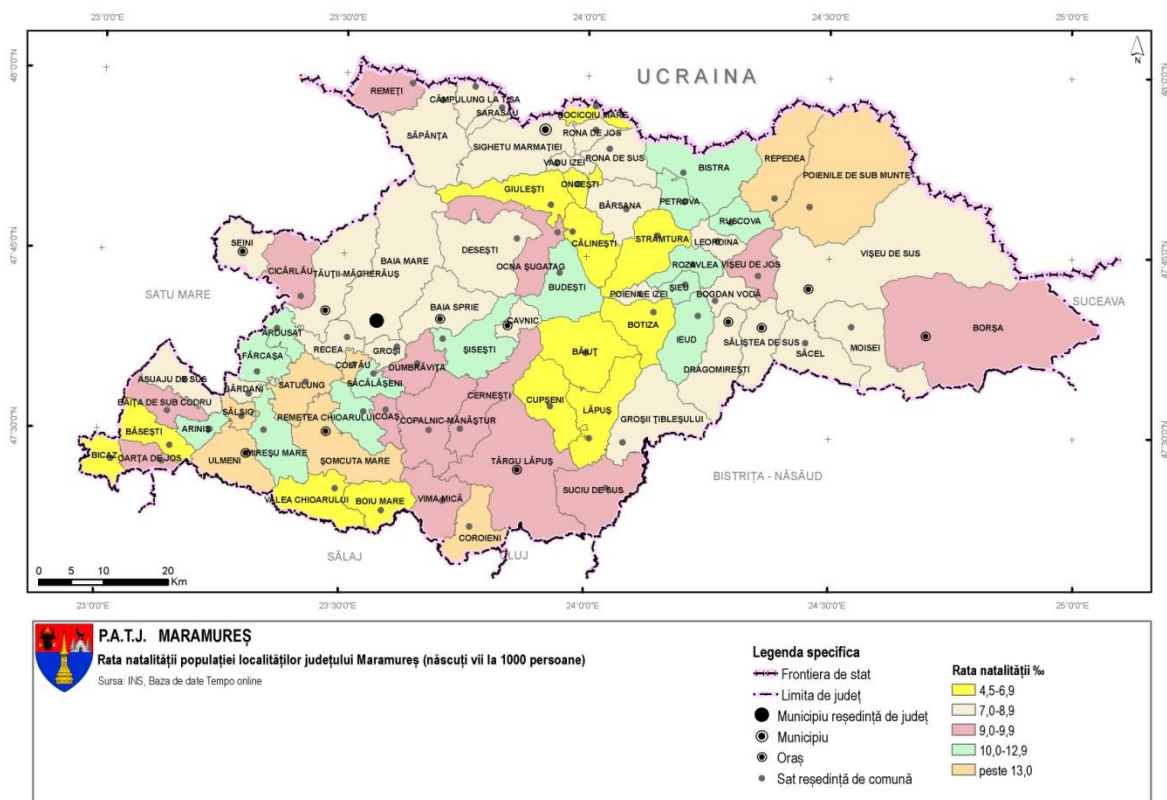

Figura 31- Rata natalității populației în unitățile administrativ-teritoriale ale Județului Maramureș în anul 2020, Sursă date: Institutului Național de Statistică

Evoluția fertilității populației județului Maramureș

Ratele generale de fertilitate sunt expresia raportului dintre numărul născuților-vii aduși pe lume de femeile din grupa de vârstă 15-49 ani de la 1 iulie și se exprimă în numărul de născuți-vii la 1000 femei de vârstă fertilă (15 - 49 ani). Pentru perioada studiată 2011-2020 rata de fertilitate generală a populației României a variat mult de la un an la altul, trendul fiind unul descendent. Valorile înregistrate

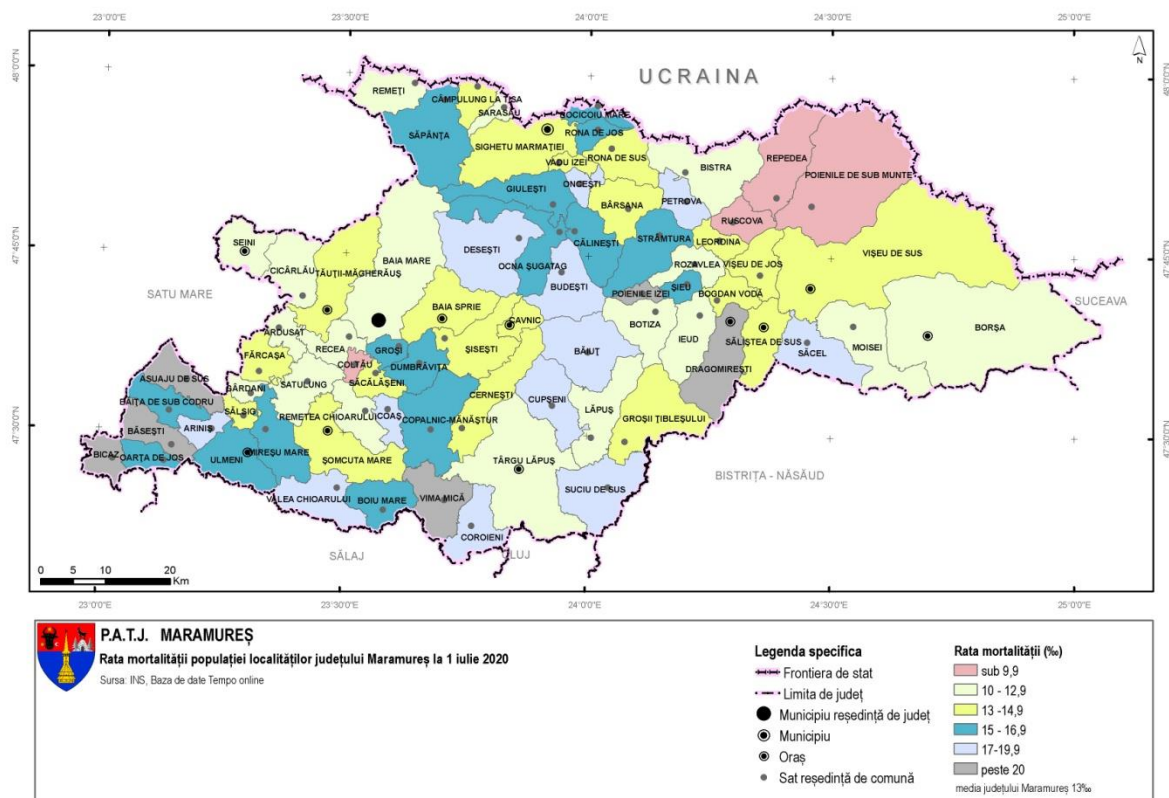

Figura 37- Rata mortalității în unitățile administrativ-teritoriale ale Județului Maramureș în anul 2020

Sursă date: Institutului Național de Statistică

Mortalitatea infantilă

Mortalitatea infantilă este un indicator important care reflectă pe de o parte dezvoltarea sectorului medical și starea socio-economică a unei populații pe de altă parte. Este considerat un indice al bunăstării, civilizației și nivelului cultural al unui națiuni sau al unei regiuni. Se calculează ca raport între numărul deceselor sub vârsta de 1 an la numărul total al născuților vii dintr-un an. Dacă la nivelul țărilor europene rata mortalității infantile a scăzut de la 6,6‰ în anul 1998 la 3,3‰ în anul 2020, România continuă să fie țara cu cea mai mare rată de mortalitate, 5,6‰ în același an, similar Bulgariei și Slovaciei (5,1‰) iar cele mai scăzute rate au fost înregistrate în Estonia (1,4 decese la 1000 născuți vii) și Finlanda (1,8‰) (Sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Mortality_and_life_expectancy_statistics#Infant_mortality).

Cu o rată a mortalității infantile de 6,6‰ înregistrată în anul 2020, județul Maramureș depășește rata de la nivel național de 5,6‰. Pe medii de rezidență, în mediul urban din Județul Maramureș se înregistra o mortalitate infantilă de 4,8‰ față de (4,5‰ la nivel național) și de 9‰ în mediul rural (6,6‰ la nivel național). Valorile sunt mai mari decât cele înregistrate la nivel național, indicând o stare a serviciilor medicale inferioară și un nivel mai scăzut al calității vieții. Diferența rural/urban a indicatorului rata mortalității infantile este semnificativă în județul Maramureș, valoarea înregistrată în anul 2020 în mediul rural (9‰) fiind dublă față de mediul urban (4,8‰). Mai mult, observăm că discrepanța este mult mai

mare între mediile urban/rural la nivelul județului față de nivelul național. După valoarea ratei mortalității infantile, Județul Maramureș se situa în anul 2020 pe locul 30 între cele 41 județe.

Valorile ratei mortalității în mediul rural sunt în descreștere în perioada analizată 1990-2020 însă depășesc cu mult ratele mortalității din mediul urban al județului și media națională, ceea ce atrage atenția asupra situației specifice din teritoriu. În intervalul 2012-2020 pentru care dispunem de date statistice un număr de 13 localități nu au înregistrat decedați sub 1 an, fiind vorba de localități cu un număr foarte redus de locuitori-sub 2000, cu populație îmbătrânită, cum sunt Poienile Izei, Ariniș, Oarța de Jos, Boiu Mare, Asuaju de Sus, Gârdani sau Rona de Jos.

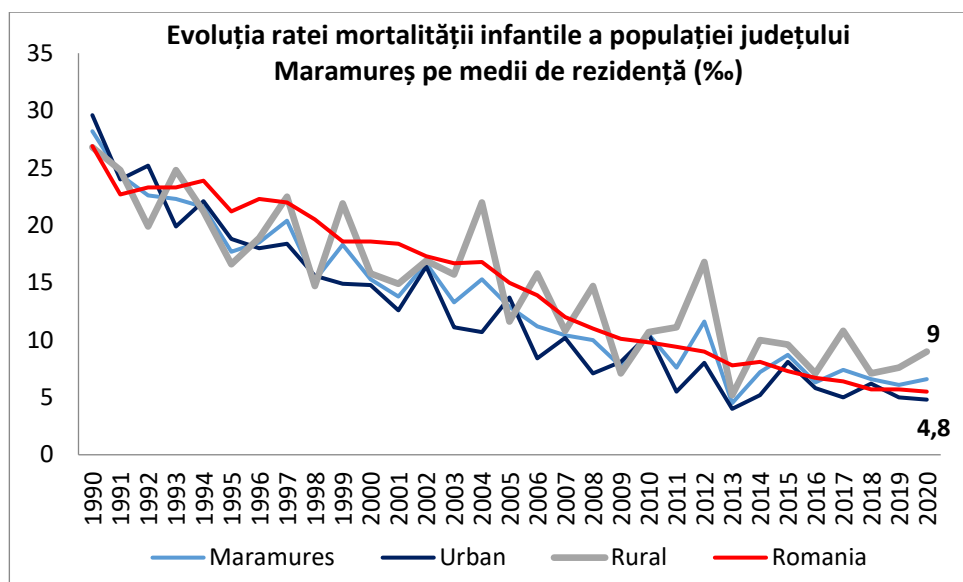

Figura 38– Evoluția ratei mortalității infantile a populației județului Maramureș pe medii de rezidență
Sursă date: Institutului Național de Statistică, baza de date Tempo online

Dacă analizăm evoluția numărului decedaților cu vârsta sub 1 an în județul Maramureș (date disponibile în anul 2000 și intervalul 2010-2020), rezultă o tendință de reducere lentă însă valorile rămân mari.

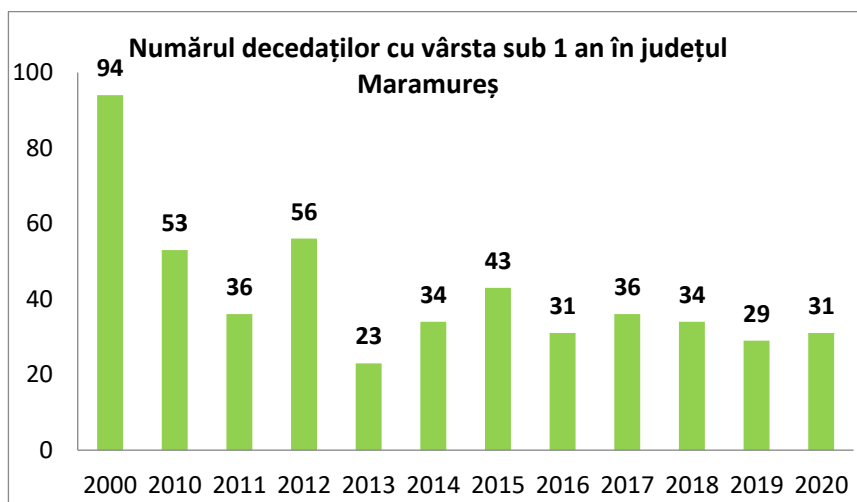

Figura 39– Evoluția numărului decedaților cu vârsta sub 1 an în județul Maramureș

Sursă date: Institutului Național de Statistică, baza de date Tempo online

Pentru a evalua situația la nivel de localitate a indicatorului rata mortalității infantile, indicator al calității serviciilor medicale, s-a realizat o medie a numărului decedaților sub 1 an în intervalul 2012-2020 care a fost raportată la media numărului născuților vii în același interval. Analiza pe localități arată valori foarte mari ale acestui indicator, doar 2 localități având rata mortalității infantile sub media la nivel de județ, respectiv Municipiul Baia Mare și orașul Borșa. La polul opus se află localitățile Rona de Sus, Băsești, Bicăz, Vima Mică, Oncești, Groși și Săcel cu peste 70 decedați sub 1 an la 1000 născuți vii.

Figura 40– Rata mortalității infantile la 1 iulie 2020 în localitățile județului Maramureș

Sursă date: Institutului Național de Statistică, baza de date Tempo online

Sporul natural

Definit în literatura de specialitate ca diferență între numărul născuților vii și cel al decedaților într-un an, acest indicator relevă creșterea sau diminuarea naturală a populației. Sporul natural a înregistrat valori pozitive până în anul 2001, după care a înregistrat valori negative, cu excepția anului 2008. Explicația pentru sporul natural negativ constă în creșterea numărului decedaților și scăderea numărului născuților vii ca rezultat al reducerii ratei natalității și a contingentului în scădere de populație aflată la vârsta fertilă.

Distribuția spațială a localităților județului Maramureș după valorile sporului natural arată că doar 12% din localități au spor natural pozitiv, respectiv 9 din cele 76 unități administrative. Localitățile Poienile de

40

medical. În Județul Maramureș durata medie a vieții a înregistrat un trend crescător în perioada 1996-2020, depășind valoarea de la nivel național începând cu anul 2015 (**Error! Reference source not found.**).

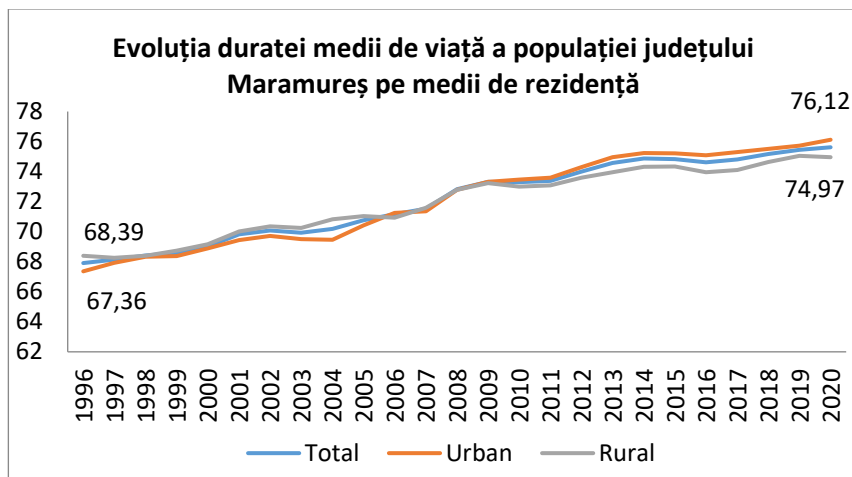

Figura 42 – Durata medie a vieții în Județul Maramureș (ani) în perioada 1996-2020

Sursă date: Institutului Național de Statistică, baza de date Tempo online

Durata medie de viață a crescut semnificativ în România în ultimii 60 de ani, speranța de viață la naștere crescând cu aproximativ 14 ani pentru femei și 10 ani pentru bărbați. La nivelul populației județului Maramureș durata medie a vieții a crescut în ultimii 28 ani cu 7 ani, durata medie a vieții femeilor fiind mai mare cu aproximativ 7 ani față de cea a bărbaților.

Pe medii de rezidență, speranța de viață a celor ce locuiesc în mediul urban din județul Maramureș este de 76,12 ani, mai mare decât cea a populației rurale 74,97 ani (date la 2020, Tempo online).

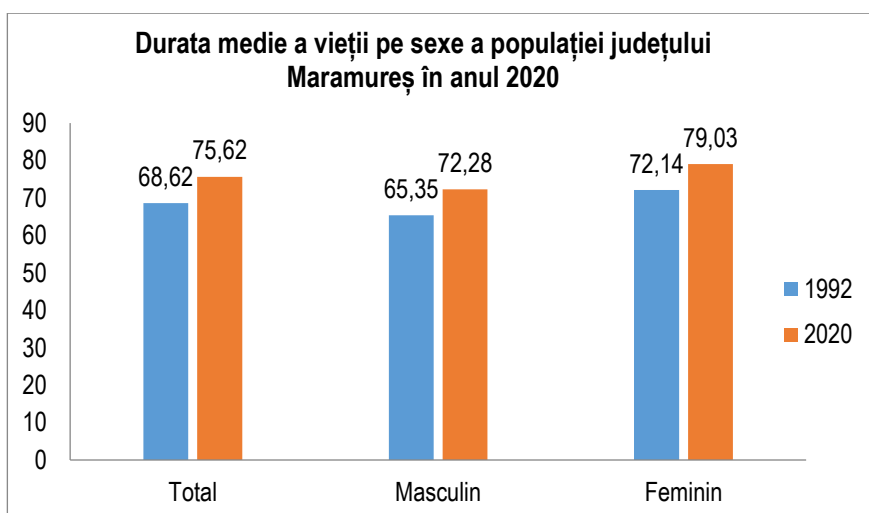

Figura 43– Durata medie a vieții pe gen a populației Județului Maramureș în anul 2020

Sursă date: Institutului Național de Statistică

42

Sporul migrator pozitiv și mărirea acestuia arată gradul de atractivitate al unei localități. Dacă analizăm distribuția spațială a localităților după sporul migrator raportat la 1000 locuitori, rezultă că majoritatea localităților județului Maramureș au un anumit grad de atractivitate pentru stabilire, cele mai atractive fiind cele situate în prima coroană a Municipiului Baia Mare, respectiv Groși, Recea, Colțău, Tăuții Măgherauș, acesta din urmă având valoarea sporului migrator peste 20% în anul 2020. Comunele care fac parte din a II-a coroană au înregistrat de asemenea un spor migrator pozitiv de peste 10%, comunele Ardasat, Coaș, Remetea Chioarului și Săcălășeni. Fiind calculat doar pentru un an, sporul migrator poate varia în funcție de condițiile specifice. Evident, cele mai atractive sunt localitățile aflate în zona periurbană a celui mai dezvoltat centru urban din județ. Astfel, localitățile aflate în coroana I-a a Municipiului Baia Mare au înregistrat o creștere a numărului de locuitori și a fondului locativ în special datorită vecinătății cu cel mai mare centru urban al județului și tendințelor de suburbanizare de după 1990. Din cele 13 orașe ale județului Maramureș, doar 3 au rata sporului migrator pozitiv, respectiv orașele Seini, Baia Sprie și Tăuții Măgherauș, ultimul înregistrând cea mai mare valoare a acestui indicator la nivelul județului în anul 2020 (32,7%).

Figura 45– Rata sporului migrator al unităților administrativ-teritoriale din Județul Maramureș, determinat la 1 iulie 2020, *Sursă date: Institutului Național de Statistică*

Sursă: Serviciul pentru Imigrări al județului Maramureș

Motivele pentru care cei mai mulți străini au solicitat drept de ședere în județ sunt legate de familie (un membru al familiei este cetățean român și reîntregirea familiei), angajare, activități religioase, activități comerciale sau studii, cel mai des invocat motiv fiind reîntregirea familiei. Din anul 2014 au început să fie înregistrați refugiați, numărul acestora crescând de la 31 la 145 în anul 2021. Țările de proveniență ale refugiaților sunt Vietnam, China, Belarus, Sri Lanka, Filipine, India, Nepal. Printre cele mai frecvente funcții ocupate de persoanele străine cu drept de muncă sunt cele de ambalator manual, muncitor necalificat la demolarea clădirilor, plăci mozaic, faianță, gresie, parchet, tăietor, șlefuitor piatră, lucrător comercial, conducător auto transport rutier mărfuri, operator mașini unelte, tâmplar, manipulant mărfuri, dulgher etc.

Majoritatea străinilor proveneau până în anul 2016 din Turcia iar după 2019 cei mai numeroși străini au provenit din Ucraina, în medie 100 persoane. Nu deținem date recente după declanșarea războiului din Ucraina privind refugiaților din această țară când numărul celor care au cerut permis de ședere a explodat. Noul val de refugiați reprezintă o presiune majoră asupra factorilor de decizie mai ales în localitățile de graniță, în sensul asigurării condițiilor unui trai decent: dotări pentru locuire, sănătate, educație etc.

Intrări și ieșiri în efectivul populației județului Maramureș

Evenimentele care influențează dimensiunea demografică sunt pe de o parte nașterile și decesele care determină mișcarea naturală a populației iar pe de altă parte imigrările și emigrările care determină mișcarea migratorie, teritorială a populației. Nașterile și imigrările determină "intrări" de populație, iar decesele și emigrările, "ieșiri". Evoluția demografică recentă a populației județului Maramureș poate fi prezentată printr-o imagine sintetică, respectiv comparația între sporurile migrator și natural care reprezintă factorii demografici care au condus la modificarea efectivului populației după 1992, determinând creșterea sau diminuarea populației. În timp ce sporul natural a înregistrat valori pozitive până în anul 2001, sporul migrator a fost negativ în perioada analizată 1992-2020, înregistrându-se 194048 plecări și 156741 stabiliri. Valorile negative ale sporului migrator au scăzut continuu, cea mai mică valoare înregistrându-se în anul 2015 (-534 persoane). Valul masiv de refugiați din Ucraina va determina probabil creșterea numărului stabilirilor în județul Maramureș (nu există date disponibile).

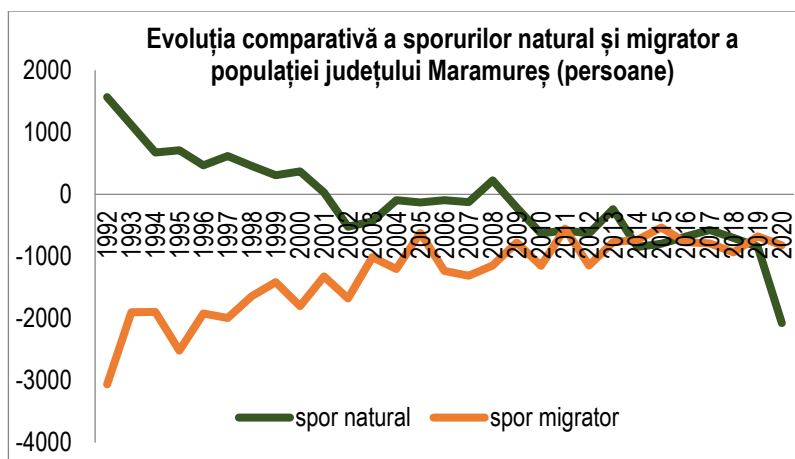

Figura 48– Evoluția comparativă a sporurilor natural și migrator al populației județului Maramureș
Sursă date: Institutului Național de Statistică, baza de date Tempo online

Din grafic rezultă că populația județului scade prin sporurile natural și migrator care iau valori negative după anul 2001, situație care este posibil să se modifice sub influența valului de refugiați din Ucraina.

3. EVIDENȚIEREA DISFUNȚIONALITĂȚILOR ȘI A PRIORITĂȚILOR DE INTERVENȚIE

3.1. Disfunționalități demografice

- Scăderea continuă a numărului populației județului Maramureș între 1992 și 2021 prin emigrație și reducerea ratei natalității, pierdere de aproximativ 40.000 persoane (37929 persoane), care ar echivala cu dispariția unui oraș de dimensiunile municipiului Sighetu-Marmăției, al doilea centru urban al județului;
- scăderea cu 6,8%, procent mai mare decât cel înregistrat la nivel național în aceeași perioadă (4,7%), doar 15 localități au înregistrat creștere demografică în județul Maramureș în intervalul analizat;
- cele mai mari pierderi de populație în intervalul 2011-2021, între 10-15% au fost înregistrate de comunele Asuaju de Sus, Oarța de Jos, Bicăz, Băsești (Țara Codrului) și comunele Poienile Izei, Băiuț, Strâmtura, Cupșeni și Budești (zona montană Munții Țibleșului) și comuna Vima Mică;
- mărimea redusă din punct de vedere demografic a unor unități administrative (11 localități au mai puțin de 1500 locuitori, iar două dintre acestea au chiar sub 1000 locuitori -Poienile Izei și Bicăz), situația acestora fiind nesustenabilă pe termen lung (Conform PATN Rețeaua de localități, populația minimă pentru înființarea unei noi localități este de 1500 locuitori, criteriu pe care aceste comune nu-l mai îndeplinesc);
- riscul diminuării populației unor comune din cauza procesului de îmbătrânire demografică, comune care în anul 2021 aveau între 1500-2000 locuitori, respectiv Salsig, Băița de sub Codru, Rona de Jos, Valea Chioarului, ceea ce ar însemna că un număr de 15 localități, *respectiv 20% din toate localitățile județului ar fi nesustenabile în timp, rezultând necesitatea comasării cu alte localități*;
- orașe constituite recent (anul 2004) Dragomirești și Săliștea de Sus care nu îndeplinesc condiția unui prag minim de 5000 locuitori din Planul de Amenajare a Teritoriului Național;.
- 16% din numărul localităților județului Maramureș trec printr-un proces de depopulare accentuată, suprafața ocupată de acestea din teritoriul județului fiind de 11,4%. Aceste localități (*Săcăleşeni, Rozavlea, Suci de Sus, Salsig, Botiza, Bicăz, Bârsana, Oarța de Jos, Asuaju de Sus, Strâmtura, Băiuț, Bogdan Vodă, Oarța de Jos, Salsig, Bicăz, Asuaju de Sus*) sunt caracterizate de o scădere accentuată de populație și necesită în consecință acțiuni de sprijin și revitalizare;
- aproape jumătate din unitățile administrativ-teritoriale din Județul Maramureș (32 din 77) au o densitate sub media densității populației la nivelul mediului rural de 50 loc/kmp (date la 1 iulie 2021), una dintre explicații fiind ponderea mare a teritoriului montan (altitudini de peste 1000 m) din totalul suprafeței județului, respectiv 19,2%;
- 10 localități au o densitate a populației sub 30 loc./kmp: unele localități din Țara Codrului (Bicăz, Băsești și Asuaju de Sus) și în localități aflate la granița sudică cu județul Sălaj (Vima

Mică, Boiu Mare, Valea Chioarului) și în câteva din localitățile montane din Munții Țibleșului (Groși Țibleșului, Băiuț, Desești).

- Procesul intens de suburbanizare a localităților din proximitatea municipiilor Baia Mare și Sighetu Marmăției ceea ce presupune consum ridicat de terenuri agricole, extinderea infrastructurilor edilitare, intensificarea traficului auto între orașe și teritoriile nou locuite, creșterea nivelului de poluare a aerului etc.;
- scăderea numărului populației urbane, populația a 9 din cele 11 orașe continuând trendul demografic descendent care se înregistrează la nivel național, reducere cu 4% în intervalul 2011-2021, doar două orașe înregistrând creștere, respectiv orașele de mărime medie Șomcuta Mare și Tăuții Măgherauș;
- declin demografic al populației din mediul rural determinat pe de o parte de reorganizările administrative dar și de rata mortalității mai ridicată, rata natalității mai scăzută și tendința mai intensă de migrare, scădere cu 50440 persoane în intervalul analizat (cu 20% mai puține persoane în 2021 față de 1992). Doar 10 din cele 63 de comune au înregistrat creștere a numărului populației, fiind situate în proximitatea marilor centre urbane ale județului: în jurul Municipiului Baia Mare comunele din prima și a II-a coroană- Groși 21%, Colțău 19%, Recea 17%, Satulung 12%, Săcălășeni 9%, Ardușat 7%, Fărcașa 5% și Cicărlău iar în jurul Municipiului Sighetu-Marmăției (scădere demografică cu 6%) comuna Sărăsău a avut o creștere cu 5% iar în proximitatea orașului Târgu Lăpuș, comuna Coroieni a avut o creștere demografică remarcabilă cu 7% în condițiile în care populația orașului a scăzut cu aproape 6%;
- scăderea cu aprox. 40% a numărului născuților vii în anul 2020 față de 1992, reducere de la 7671 în anul 1992 la 4703 născuți vii în anul 2020;
- începând cu anul 2002 se înregistrează deficit demografic, mai multe decese decât născuți vii;
- reducerea contingentului feminin de populație fertilă 15-49 ani, cu 16909 persoane mai puțin în anul 2021 față de 1992;
- rata natalității sub 7‰ în 14 dintre localitățile rurale ale județului;
- rate înalte ale natalității (peste 15‰) în localitățile Satulung, Colțău și Coroieni ceea ce presupune adaptarea dotărilor pentru educație, sănătate;
- rate înalte ale mortalității (peste 20‰) în anul 2020 se înregistrează la nivelul unor localități din mediul rural: extremitatea sud-vestică a Județului Maramureș: Bicăz (32,6‰), Băsești (21,6‰), Asuaju de Sus (23,8‰) și orașul Dragomirești (23,7‰) și Poienile Izei (31‰) situate în zona de sud-est și comuna Vima Mică (20,3‰) situată în sudul județului, la limită cu județul Sălaj;
- rată mare a mortalității infantile de 6,6‰ înregistrată în anul 2020, județul Maramureș depășind rata de la nivel național de 5,6‰. Pe medii de rezidență, în mediul urban din Județul Maramureș se înregistra o mortalitate infantilă de 4,8‰ față de (4,5‰ la nivel național) și de 9‰ în mediul rural (6,6‰ la nivel național). Valorile sunt mai mari decât cele înregistrate la nivel național, indicând o stare a serviciilor medicale inferioară și un nivel mai scăzut al calității vieții.
- discrepanță între valorile indicatorului mortalitate infantilă pe medii de rezidență, valoarea înregistrată în anul 2020 în mediul rural fiind dublă față de mediul urban;

- după valoarea ratei mortalității infantile, județul Maramureș se situa în anul 2020 pe locul 30 între cele 41 județe;
- spor migrator negativ în perioada analizată 1992-2020 și spor natural negativ începând cu anul 2002;
- val recent masiv de refugiați din Ucraina care pune probleme cu asigurarea de locuințe, servicii de sănătate, educație etc.;
- scăderea cu 12% a efectivelor tinerilor în anul 2021 față de 2011, respectiv cu 10334 persoane;
- aproape jumătate din localitățile județului Maramureș (30 din 77) au o pondere scăzută a populației tinere, sub 13%.
- creșterea cu 22% a numărului vârstnicilor (peste 65 ani) între 2021-2011, respectiv cu aprox. 15000 persoane și creșterea cu 3% a ponderii acestora în total populație;
- scăderea cu 6% a numărului persoanelor adulte cu vârsta între 15-64 ani în 2021 față de 2011, reducere în cifre absolute cu 20838 persoane;
- populația tuturor localităților este îmbătrânită, ponderea persoanelor cu vârsta peste 65 ani fiind mai mare de 9% (conform definiției, o *populație este tânără dacă ponderea populației cu vârsta peste 65 ani este sub 5%*);
- 58 din 76 UAT-uri au o pondere a populației vârstnice de peste 16%;
- populația cea mai îmbătrânită (pondere peste 20% populație cu vârsta peste 65 ani) o regăsim concentrată în sud-vestul județului, în Țara Codrului (comunele Oarța de Jos, Bicăz, Băsești, Ariniș, Asuaju de Jos), în sudul județului la limită cu județul Sălaj, gruparea de comune Valea Chioarului, Boiu Mare și Vima Mică și în estul județului (Vișeu de Jos, Bogdan Vodă și Săliștea de Sus);
- schimbarea în anul 2018 a raportului între numărul tinerilor (0-14 ani) și cel al vârstnicilor (65 +), aceștia din urmă depășind numărul tinerilor;
- valori ridicate ale dependenței demografice (număr redus de populație în vârstă de muncă și număr ridicat de persoane în vârstă) s-au înregistrat în localitățile din sud-vestul județului la granița cu județele Sălaj și Satu Mare, în zona numită Țara Codrului, respectiv o grupare compactă de comune: Bicăz, Oarța de Jos, Băsești, Ariniș, Asuaju de Jos și Băița de sub Codru. O altă grupare de două comune cu valori mari ale indicatorului dependență demografică cuprinde localitățile Vima Mică și Coroieni;
- viabilitatea scăzută a unor localități unde indicele de îmbătrânire al populației (număr persoanelor vârstnice (de 65 ani și peste) raportat la 100 persoane tinere (sub 14 ani) este supraunitar (peste 200 persoane vârstnice la 100 tineri) au fost înregistrate în comunele Strâmtura, Boiu Mare, Vima Mică și Poienile Izei unde raportul este de 333 la 100, cu atât mai mult cu cât efectivele demografice ale acestor unități administrative sunt sub 1500 locuitori (Poienile Izei este comuna cu cel mai mic număr de populație, 804, Vima Mică 1353, Boiu Mare 1109 locuitori (date la 1 iulie 2021).

3.2. Disparități demografice intra-județene

3.3. Propuneri de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților

4. PROGNOZA POPULAȚIEI

Pentru realizarea prognozei demografice a fost luată ca reper proiecția realizată de către Institutul Național de Statistică, *Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, 2017*. Au fost elaborate 2 variante de prognoză din care s-a ales varianta cea mai apropiată de rezultatele prognozei INS. De asemenea, au fost analizate rezultatele prognozei populației școlare realizată de Institutul Național de Statistică, respectiv *Proiectarea populației școlare din România la orizontul anului 2060, anul 2016*, studiu care conține date la nivel de județe.

1. Varianta bazată pe modelul de creștere tendențială

Pentru a realiza prognoza populației județului Maramureș s-a analizat evoluția populației în perioada precedentă, respectiv mișcarea naturală și migratorie. Sporurile natural și migratoriu s-au considerat constante pentru perioada previzionată. S-a stabilit mai întâi sporul mediu anual al populației în ultimii 7 ani, respectiv intervalul 2015-2021 pentru fiecare localitate. Presupunând constant ritmul creșterii/diminuării populației, aceasta va scădea în anul 2035 cu 21.434 locuitori, ajungând la un efectiv sub 500.000, respectiv 494.537 locuitori. Prognoza populației, folosind modelul creșterii tendențiale prin luarea în considerare a sporului mediu anual total (spor natural și migratoriu) se prezintă în graficul de mai jos:

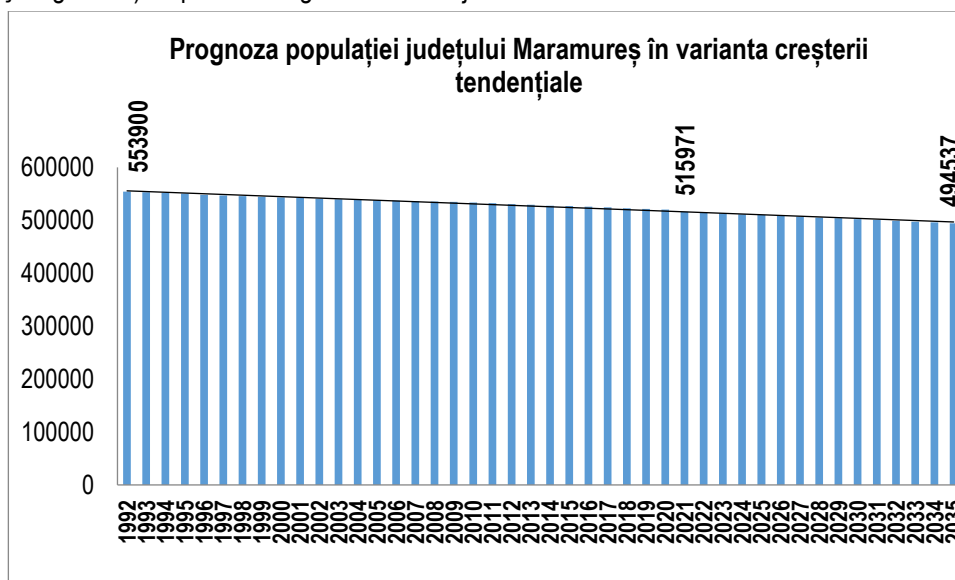

Figura 49– Prognoza populației județului Maramureș în varianta creșterii tendențiale în perioada 2012-2035, Sursă date: Institutului Național de Statistică

Prognoza arată creșterea continuă a numărului populației pentru perioada următoare. Metoda sporului mediu anual se bazează pe analiza evoluției populației în perioada precedentă care relevă scădere demografică în progresie aritmetică, considerând sporul mediu anual constant pentru întreaga perioadă.

	2021	ritm creștere/ descreștere anual (cifre absolute)	2021/ 2035	2035	2021 /2035 (%)
TOTAL	515971	-1531	-21438	494533	-4.2
MUNICIPIUL BAI A MARE	142525	-807	-11298	131227	-7.9
MUNICIPIUL SIGHETU MARMATIEI	42373	-265	-3710	38663	-8.8
ORAS BAI A SPRIE	16897	-28	-386	16511	-2.3
ORAS BORSA	29428	-70	-986	28442	-3.4
ORAS CAVNIC	5028	-36	-498	4530	-9.9
ORAS DRAGOMIREȘTI	3122	-21	-290	2832	-9.3
ORAS SALISTEA DE SUS	4920	-32	-444	4476	-9.0
ORAS SEINI	9577	-1	-18	9559	-0.2
ORAS SOMCUTA MARE	8033	2	28	8061	0.3
ORAS TARGU LAPUS	12772	-67	-944	11828	-7.4
ORAS TAUTII-MAGHERAUS	9024	146	2044	11068	22.7
ORAS ULMENI	7476	-10	-136	7340	-1.8
ORAS VISEU DE SUS	17506	-104	-1452	16054	-8.3
ARDUSAT	2829	13	184	3013	6.5
ARINIS	1030	0	0	1030	0.0
ASUAJU DE SUS	1203	-18	-246	957	-20.4
BAITA DE SUB CODRU	1851	-4	-52	1799	-2.8
BAIUT	2217	-31	-428	1789	-19.3
BARSANA	4625	-16	-228	4397	-4.9
BASEȘTI	1333	-12	-172	1161	-12.9
BICAZ	956	-14	-196	760	-20.5
BISTRA	4231	-16	-228	4003	-5.4
BOCICOIU MARE	4515	2	24	4539	0.5
BOGDAN VODA	2919	-21	-296	2623	-10.1
BOIU MARE	1109	-3	-44	1065	-4.0
BOTIZA	2493	-16	-220	2273	-8.8
BUDEȘTI	2921	-26	-362	2559	-12.4
CALINEȘTI	3090	-12	-166	2924	-5.4
CAMPULUNG LA TISA	2467	-6	-90	2377	-3.6
CERNEȘTI	3596	-8	-106	3490	-2.9
CICARLAU	4387	26	364	4751	8.3

COAS	1421	1	14	1435	1.0
COLTAU	3109	53	736	3845	23.7
COPALNIC-MANASTUR	5562	-18	-248	5314	-4.5
COROIENI	2516	17	238	2754	9.5
CUPSENI	3240	-38	-532	2708	-16.4
DESESTI	2286	-14	-192	2094	-8.4
DUMBRAVITA	4318	2	22	4340	0.5
FARCASA	4041	23	318	4359	7.9
GARDANI	1356	4	62	1418	4.6
GIULESTI	3136	-11	-156	2980	-5.0
GROSI	3163	57	798	3961	25.2
GROSII TIBLESULUI	2079	-5	-70	2009	-3.4
IEUD	4358	-6	-84	4274	-1.9
LAPUS	3573	-16	-222	3351	-6.2
LEORDINA	2356	-11	-160	2196	-6.8
MIRESU MARE	4668	-25	-350	4318	-7.5
MOISEI	9339	8	108	9447	1.2
OARTA DE JOS	1100	-14	-202	898	-18.4
OCNA SUGATAG	4118	-7	-104	4014	-2.5
ONCESTI	1492	-4	-56	1436	-3.8
PETROVA	2396	-16	-220	2176	-9.2
POIENILE DE SUB MUNTE	10255	-3	-48	10207	-0.5
POIENILE IZEI	804	-13	-184	620	-22.9
RECEA	6729	87	1220	7949	18.1
REMETEA CHIOARULUI	2903	4	52	2955	1.8
REMETI	3191	-3	-44	3147	-1.4
REPEDEA	5032	12	162	5194	3.2
RONA DE JOS	1952	-13	-186	1766	-9.5
RONA DE SUS	4436	-27	-382	4054	-8.6
ROZAVLEA	3221	2	32	3253	1.0
RUSCOVA	5593	-4	-50	5543	-0.9
SACALASENI	2433	23	324	2757	13.3
SACEL	3261	-35	-484	2777	-14.8
SALSIG	1688	5	66	1754	3.9
SAPANTA	3136	-8	-108	3028	-3.4
SARASAU	2829	12	166	2995	5.9
SATULUNG	6383	68	950	7333	14.9
SIEU	2329	-4	-62	2267	-2.7
SISESTI	5311	-22	-308	5003	-5.8

STRAMTURA	3429	-43	-596	2833	-17.4
SUCIU DE SUS	3833	-27	-374	3459	-9.8
VADU IZEI	2878	-2	-34	2844	-1.2
VALEA CHIOARULUI	1960	-17	-238	1722	-12.1
VIMA MICA	1353	-16	-220	1133	-16.3
WISEU DE JOS	4952	-31	-440	4512	-8.9

Tabel 6– Prognoza populației localităților județului Maramureș pe baza metodei sporului mediu anual

Sursa: INS, baza de date Tempo online și calcule proprii

2. Varianta bazată pe rata de creștere anuală

O altă metodă este stabilirea ratelor de creștere pentru fiecare localitate pentru un interval de timp și aplicarea acesteia pentru perioada pentru care se dorește realizarea prognozei, după formula de mai jos, unde:

- t este numărul de ani pentru care se dorește aflarea ratei de creștere, respectiv 8 ani, intervalul 2012-2020;
- P2 este anul 2020;
- P1 este anul 2012;
- r este rata de creștere anuală.

$$r = \left(\left(\frac{P_2}{P_1} \right)^{\frac{1}{t}} - 1 \right) * 100$$

Prognoza populației s-a realizat după formula de mai jos, unde:

- t este numărul de ani pentru care se face prognoza, în cazul nostru 9 ani, pentru orizontul 2030;
- Pt este populația după t (9 ani);
- P0 este populația anului 2020;
- r este rata anuală de creștere calculată mai sus.

$$P_t = P_0 \left(1 + \frac{r}{100} \right)^t$$

	2015	2021	rata de creștere/ descreștere	2035	2021 /2035	2021 /2035 (%)
TOTAL	526690	515971	-0.29331	505470	-10501	-2.0
MUNICIPIUL BAIA MARE	148174	142525	-0.55374	137091	-5434	-3.8
MUNICIPIUL SIGHETU MARMATIEI	44228	42373	-0.61023	40596	-1777	-4.2
ORAS BAIA SPRIE	17090	16897	-0.16212	16706	-191	-1.1
ORAS BORSA	29921	29428	-0.23706	28943	-485	-1.6
ORAS CAVNIC	5277	5028	-0.68813	4791	-237	-4.7
ORAS DRAGOMIRESTI	3267	3122	-0.64645	2983	-139	-4.4
ORAS SALISTEA DE SUS	5142	4920	-0.6285	4708	-212	-4.3
ORAS SEINI	9586	9577	-0.01342	9568	-9	-0.1
ORAS SOMCUTA MARE	8019	8033	0.024922	8047	14	0.2
ORAS TARGU LAPUS	13244	12772	-0.51708	12317	-455	-3.6
ORAS TAUTII-MAGHERAUS	8002	9024	1.731915	10177	1153	12.8
ORAS ULMENI	7544	7476	-0.12927	7409	-67	-0.9
ORAS VISEU DE SUS	18232	17506	-0.57881	16809	-697	-4.0
ARDUSAT	2737	2829	0.473415	2924	95	3.4
ARINIS	1030	1030	0	1030	0	0.0
ASUAJU DE SUS	1326	1203	-1.38107	1091	-112	-9.3
BAITA DE SUB CODRU	1877	1851	-0.19907	1825	-26	-1.4
BAIUT	2431	2217	-1.30777	2022	-195	-8.8
BARSANA	4739	4625	-0.34725	4514	-111	-2.4
BASESTI	1419	1333	-0.88917	1252	-81	-6.1
BICAZ	1054	956	-1.38447	867	-89	-9.3
BISTRA	4345	4231	-0.3791	4120	-111	-2.6
BOCICOIU MARE	4503	4515	0.038026	4527	12	0.3
BOGDAN VODA	3067	2919	-0.70406	2778	-141	-4.8
BOIU MARE	1131	1109	-0.28023	1087	-22	-1.9
BOTIZA	2603	2493	-0.61493	2388	-105	-4.2
BUDESTI	3102	2921	-0.85519	2751	-170	-5.8
CALINESTI	3173	3090	-0.37795	3009	-81	-2.6
CAMPULUNG LA TISA	2512	2467	-0.2579	2423	-44	-1.8
CERNESTI	3649	3596	-0.2088	3544	-52	-1.5
CICARLAU	4205	4387	0.60714	4577	190	4.3
COAS	1414	1421	0.070572	1428	7	0.5
COLTAU	2741	3109	1.815982	3526	417	13.4
COPALNIC-MANASTUR	5686	5562	-0.31449	5441	-121	-2.2

COROIENI	2397	2516	0.694578	2641	125	5.0
CUPSENI	3506	3240	-1.12085	2994	-246	-7.6
DESESTI	2382	2286	-0.58595	2194	-92	-4.0
DUMBRAVITA	4307	4318	0.036446	4329	11	0.3
FARCASA	3882	4041	0.5751	4207	166	4.1
GARDANI	1325	1356	0.330928	1388	32	2.3
GIULESTI	3214	3136	-0.35036	3060	-76	-2.4
GROSI	2764	3163	1.944988	3620	457	14.4
GROSII TIBLESULUI	2114	2079	-0.23821	2045	-34	-1.7
IEUD	4400	4358	-0.13692	4316	-42	-1.0
LAPUS	3684	3573	-0.4361	3465	-108	-3.0
LEORDINA	2436	2356	-0.47589	2279	-77	-3.3
MIRESU MARE	4843	4668	-0.52439	4499	-169	-3.6
MOISEI	9285	9339	0.082877	9393	54	0.6
OARTA DE JOS	1201	1100	-1.24708	1007	-93	-8.4
OCNA SUGATAG	4170	4118	-0.1791	4067	-51	-1.2
ONCESTI	1520	1492	-0.26526	1465	-27	-1.8
PETROVA	2506	2396	-0.63919	2291	-105	-4.4
POIENILE DE SUB MUNTE	10279	10255	-0.03339	10231	-24	-0.2
POIENILE IZEI	896	804	-1.53581	721	-83	-10.3
RECEA	6119	6729	1.366797	7400	671	10.0
REMETEA CHIOARULUI	2877	2903	0.128605	2929	26	0.9
REMETI	3213	3191	-0.09811	3169	-22	-0.7
REPEDEA	4951	5032	0.232097	5114	82	1.6
RONA DE JOS	2045	1952	-0.6627	1863	-89	-4.5
RONA DE SUS	4627	4436	-0.60041	4253	-183	-4.1
ROZAVLEA	3205	3221	0.071165	3237	16	0.5
RUSCOVA	5618	5593	-0.06369	5568	-25	-0.4
SACALASENI	2271	2433	0.989215	2607	174	7.1
SACEL	3503	3261	-1.01744	3036	-225	-6.9
SALSIG	1655	1688	0.282447	1722	34	2.0
SAPANTA	3190	3136	-0.2436	3083	-53	-1.7
SARASAU	2746	2829	0.426306	2915	86	3.0
SATULUNG	5908	6383	1.110851	6896	513	8.0
SIEU	2360	2329	-0.18872	2298	-31	-1.3
SISESTI	5465	5311	-0.40751	5161	-150	-2.8
STRAMTURA	3727	3429	-1.18344	3155	-274	-8.0
SUCIU DE SUS	4020	3833	-0.67818	3655	-178	-4.7
VADU IZEI	2895	2878	-0.0841	2861	-17	-0.6

VALEA CHIOARULUI	2079	1960	-0.8385	1848	-112	-5.7
VIMA MICA	1463	1353	-1.11043	1251	-102	-7.5
WISEU DE JOS	5172	4952	-0.61905	4741	-211	-4.3

Tabel 7– Prognoza populației localităților județului Maramureș pe baza ratei de creștere anuală

Sursa: INS, baza de date Tempo online și calcule proprii

Metoda aplicării unei rate de creștere anuală pornind de la evoluția populației din perioada precedentă nu se poate extinde pentru un interval mare de timp, deoarece evoluția populației este determinată de factori multipli, cum sunt ratele totale de fertilitate pentru nașcuții vii, ponderea nașcuților vii după grupa de vârstă a mamei, speranța de viață la naștere, soldul stabilirilor de reședință, pe grupe de vârstă și sexe și soldul migrației internaționale.

Comparăm aceste variante cu prognoza realizată de Institutul Național de Statistică pentru județul Maramureș, populația prognozată în varianta medie, considerată cea mai plauzibilă, fiind de 419573 persoane pentru anul 2030 și de 381941 persoane pentru anul 2040. Diferențele între variantele de prognoză bazate pe calculele proprii și varianta elaborată de Institutul Național de Statistică sunt determinate de datele de intrare diferite. Varianta elaborată de INS folosește populația rezidentă pentru care există date doar la nivel de județ și nu de localități și se referă doar la populația cu reședința obișnuită în România, pe când noi am folosit populația cu domiciliul la 1 iulie pentru care avem date pe localitate.

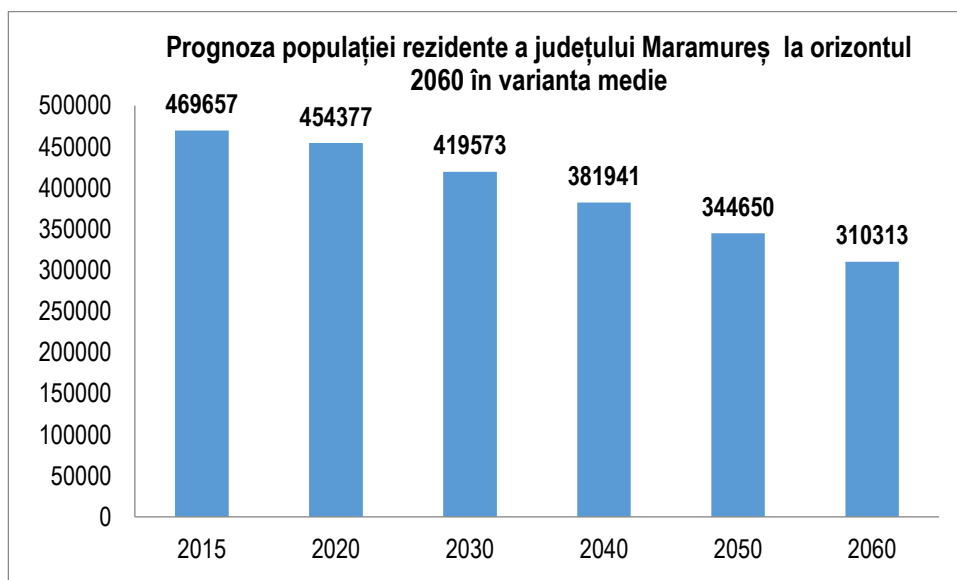

Figura 50– Prognoza populației rezidente a județului Maramureș la orizontul 2060 în varianta medie,

https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/proiectarea_populatiei_romaniei_in_profil_teritorial_la_orizontul_2060.pdf

Prognoza populației la nivel de localități în variantă tendențială arată scăderea numărului populației pentru 52 din cele 76 localități, 4 stagnează iar 20 au creșteri între 1-25%. De menționat este faptul că populația urbană este prognozat să scadă, localitățile cu creștere demografică în perioada următoare

fiind situate în zona periurbană a Municipiului Baia Mare (prima și a II-a coroană de localități din sudul municipiului cu creșteri peste 6%). Scăderi importante de populație (mai puțin cu 15% în 2035 față de 2021) se vor înregistra în localitățile din Munții Țibleșului (Băiuț, Poienile Izei, Strâmtura) și în câteva din comunele din Țara Codrului (Bicaz, Oarța de Jos, Asuaju de Sus).

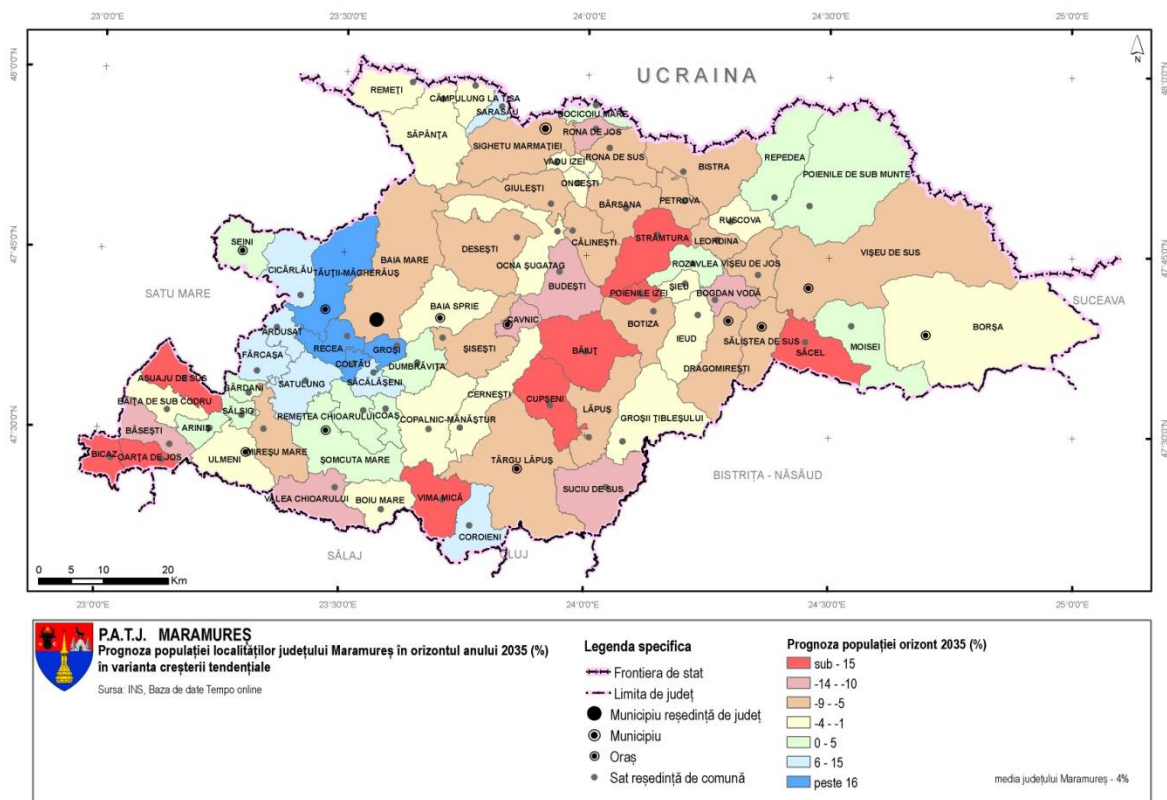

Figura 51– Proгноза populației localităților județului Maramureș la orizontul 2035, varianta bazată pe rata creșterii tendențiale, Sursa: Institutul Național de Statistică și calcule proprii

Analizând cele 2 variante de prognoză, propunem luarea în considerare a primei variante de prognoză care se bazează pe sporul mediu anual, prognozând o scădere mai mare a populației, similară celei elaborată de către Institutul Național de Statistică în studiul **Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, publicat de Institutul Național de Statistică în 2017**. Studiul cuprinde o serie de proiecții privind populația României în ansamblul său și populația unităților administrativ-teritoriale componente. Astfel, sunt prezentate mai multe scenarii, în scopul realizării unor predicții privind Județul Maramureș fiind utilizate varianta pesimistă, varianta medie (cea mai probabilă) și variantă optimistă. Variantele optimiste și pesimiste marchează limita superioară și cea inferioară a zonei în care proiectările au cea mai mare probabilitate de realizare.

Variantă pesimistă

În varianta pesimistă, rata totală a fertilității la nivel județean ar urma să scadă ușor până în anul 2050, înregistrând valori cuprinse între 1,00 și 1,30 copii la o femeie, iar în anul 2060 între 0,95 și 1,50 copii la o femeie. Speranța de viață la nivelul populației județelor va oscila în anul 2060 între 76 ani și 78 ani

pentru bărbați 82 ani și 85 ani pentru femei (Sursa: INS, Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, 2017)

La nivelul României, populația estimată va număra 17,7 milioane de locuitori în 2030 și 12,5 milioane locuitori în 2060. În cazul Județului Maramureș, populația prognozată ar fi în 2030 – 415630 locuitori, în 2040 – 372636 locuitori, în 2050 – 327588 locuitori, iar în 2060 – 279914 locuitori.

Județul Maramureș continuă evoluția demografică negativă. Modificările legate de îmbătrânirea populației vor determina o serie de probleme sociale și economice majore. Între unitățile administrativ-teritoriale ale județului s-ar manifesta discrepanțe în creștere sub raportul situației indicatorilor demografici, sociali și economici, cu un parcurs stagnant al centrelor urbane și cu creștere demografică pentru comunele din proximitatea celor două municipii, în timp ce spațiile rurale mai îndepărtate și izolate ar fi caracterizate de probleme socio-demografice.

Varianta medie

În această variantă valorile medii ale principalelor fenomene demografice înregistrate în perioada 2012-2015 au stat la baza ipotezelor de lucru pentru fiecare județ. Rata fertilității în profil județean ar urma să înregistreze o ușoară scădere până în anul 2050, iar în anul 2060 va ajunge la valoarea înregistrată în anul 2015. Speranța de viață în profil teritorial în anul 2060 va fi cuprinsă între 77-79 ani pentru bărbați și 83-86 ani pentru femei.

Populația României este estimată la 17,9 milioane în 2030 și 13,8 în 2060. În profil teritorial, în varianta medie, populația rezidentă a tuturor județelor se va diminua, în perioada 2015-2060, cu excepția Județului Ilfov care va înregistra o creștere a populației. Numărul de locuitori estimat este de 419573 în 2030, de 381941 locuitori în 2040, 344650 de locuitori în 2050 și 310313 în 2060.

În 2030, structura pe grupe mari de vârstă a populației României ar prezenta următoarea situație: 0-14 ani (16,8%), 15-64 (70,3%) ani 65 ani și peste (12,9%). În 2060, structura pe grupe mari de vârstă ar prezenta următoarea situație: 0-14 ani (11,5%), 15-64 ani (60,2%) 65 ani și peste (28,3%).

Macroregiuni/ Regiuni de dezvoltare/ Județe	2015			2060		
	Populația vârstnică de 65 ani și peste (persoane)	Populația vârstnică de 80 ani și peste (persoane)	Pondere populației de 80 ani și peste (%)	Populația vârstnică de 65 ani și peste (persoane)	Populația vârstnică de 80 ani și peste (persoane)	Pondere populației de 80 ani și peste (%)
România	3407447	826138	24,2	4090560	1434488	35,1
Maramureș	73013	14875	20,4	95110	33323	35,0

Tabel 8– Proiectarea populației vârstnice a județului Maramureș în perspectiva anului 2060

Sursa: INS, Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060, 2017

Numărul populației tinere cu vârsta între 0-14 ani va scădea în 2060 față de anul 2015 cu 25%, populația adultă va scădea de asemenea cu aprox. 40%, ceea ce înseamnă o reducere a populației active pe piața muncii și un deficit pentru activitățile economice de la nivelul localităților. Populația cu vârsta peste 65 ani va cunoaște o creștere importantă cu 40%, ceea ce va pune presiune pentru realizarea de dotări necesare vârstnicilor. Acestui grup de populație îi corespund nevoi specifice care cer dezvoltarea unor servicii precum cele de îngrijire, sănătate, activități recreative etc. De asemenea, aceștia au nevoie de o bună accesibilitate în spațiul public, străzi și trotuare accesibile, mobilier urban, clădiri accesibile etc.

5. BIBLIOGRAFIA

- Hristache I., „Demografie și statistică socială”, Editura Economică, București, 1996
- Mureșan, C., Evoluția demografică a României. Tendințe vechi, schimbări recente, perspective (1870-2030), Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 1999;
- Rotariu, T. , Demografia și sociologia populației, Editura Polirom, Iași, 2003
- Rotariu, T. , Dumănescu L., Hărăguș M., Demografia României în perioada postbelică (1948-2015), Editura Polirom, Iași, 2017
- Surd, V., Zotic V., Riscul demografic în Munții Apuseni, Editura Presa Universitară Clujeană, 2007
- Trebici, V., „Demografie, excerpta et selecta”, Editura Enciclopedică, București
- ***Institutul Național de Statistică, Baza de date TEMPO online, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
- ***Institutul Național de Statistică, Proiectarea populației României în profil teritorial, la orizontul anului 2060,
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/proiectarea_populatiei_romaniei_in_profil_teritorial_la_orizontul_2060.pdf
- ***Institutul Național de Statistică, Proiectarea populației școlare din România, la orizontul anului 2060,
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/proiectarea_populatiei_scolare_din_romania_la_orizontul_anului_2060_0.pdf
- *** LEGE nr.351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități).
- ***MDLPA, Raport privind starea teritoriului România 2017,
<https://www.mdlpa.ro/userfiles/Raport%20privind%20starea%20teritoriului%202017.pdf>
- ***MDLPA, Adaptarea orașelor la fenomenul de îmbătrânire demografică, 2020,
<https://www.mdlpa.ro/uploads/articole/attachments/5ffd9773ea20d997919485.pdf>
- ***Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Mortalitatea infantilă în România, 2020,
<http://cnsisp.insp.gov.ro/wp-content/uploads/2021/09/MORTALITATEA-INFANTILA-2020.pdf>